

1   izveštaju, pokrivala je četiri stvari i ja sam se u tom smislu pozivao
2   na član 92 Zakona o opštenarodnoj odbrani iz 1982. godine. Po tom članu
3   oružane snage SFRJ su trebale da čuvaju i štite nezavisnost,
4   suverenitet, teritorijalni integritet i društveni poredak SFRJ.

5   P: Ako je ustavna obaveza oružanih snaga bila da štite - oružanih
6   snaga SFRJ - bila da štite teritorijalni integritet Jugoslavije, da li
7   je to značilo da su oružane snage SFRJ imale ustavnu obavezu da oružanom
8   silom spreče otcepljenje Hrvatske i Slovenije?

9   O: Ja mislim da je ovo pre pravno pitanje, jer oružane snage SFRJ
10   su dobijale naređenja od Vrhovne komande, a Vrhovna komanda se sastojala
11   od Predsedništva, dakle tela u kojem su bile zastupljene svih šest
12   republika SFRJ, uključujući i dve autonomne pokrajine. I moj odgovor bi
13   bio da ustavna misija, zadatak je jedno. A vidimo da, s obzirom na
14   razvoj događaja unutar SFRJ, ne samo u Sloveniji i Hrvatskoj, već i u
15   drugim republikama SFRJ i najvažnije u samoj Srbiji 1991. godine, da
16   Vrhovna komanda bi preduzela potrebne mere kako bi se sprovodio zadatak
17   ili prilagodio zadatak misija oružanih snaga SFRJ.

18   P: S obzirom da ste citirali odredbu Ustava SFRJ u kojoj... koja...
19   koju ukazujete na obavezu oružanih snaga da štite teritorijalni
20   integritet, suverenitet, nepovredivost granica SFRJ, postavljam načelno
21   pitanje: da li oružane snage SFRJ imaju ustavnu obavezu da i oružanom
22   silom spreče bilo kakvo otcepljenje dela teritorija Jugoslavije?

23   O: Časni Sude, mislim da sam u svom prethodnom odgovoru dao
24
25
26
27
28
29
30

1   odgovor na ovo pitanje.

2   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, da li
3   želite da Vam svedok protumači ustavne obaveze onako kako su one bile
4   izrečene u Ustavu te zemlje, odnosno SFRJ, ili pak očekujete od ovog
5   svedoka da Vam dâ stručno mišljenje o tome šta se desilo u tom regionu,
6   na temelju ustava koji je u to vreme važio, bio na snazi?

7   G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ovo drugo pitanje sam postavio
8   upravo zato da bi ekspert pokušao da odgovori na pitanje isključivo šta
9   je predviđao Ustav Jugoslavije i kakve su odredbe postojale u pogledu
10   obaveze zaštite teritorijalnog integriteta. Dakle, šta je načelna
11   odredba Ustava, i u tom smislu je glasilo moje pitanje. Dakle, ne šta se
12   dešavalo na terenu ili kako je trebalo raditi, nego šta je načelna
13   obaveza? Dakle, da li je načelna obaveza oružanih snaga da spreče
14   otcepljenje dela teritorije zemlje?

15   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Nije li to pitanje koje treba
16   uputiti onima koji su napisali Ustav? On može samo da nam kaže šta tu
17   piše, a ne šta je bila namera onoga što je tu napisano, zar ne?

18   G. MILOVANČEVIĆ: Uz dužno poštovanje, časni Sude, ja sam pitao
19   samo svedoka koji citira ustavne odredbe, i čak ukazuje na njihovo
20   kršenje, da nam kaže šta piše u ustavu. Dakle, ne šta su bile ni namere
21   ni pre, ni posle, ni kakva su pola... politički sadržaji nego šta doslovno
22   piše u Ustavu u pogledu obaveze zaštite teritorijalnog integriteta.

23   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu, gospodine
24   Milovančeviću, izvolite, nastavite.

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ:

2 P: Gospodine Theunens, na strani 73 Vašeg nalaza Vi
3 identifikujete, citirajući knjigu gospodina Kadijevića, dve faze
4 oružanog konflikta u Hrvatskoj. Da li je to tako?

5 O: Da, časni Sude, dve faze o kojima govorim u izveštaju na
6 stranicama od 73. stranice pa do 76. se temelje na dve faze koje general
7 Kadijević navodi u svojoj knjizi.

8 P: Da li ste u izveštaju naveli da je, prema knjizi gospodina
9 Kadijevića, za prvu fazu oružanog sukoba u Hrvatskoj karakteristično da
10 počinje napadom na Srbe u srpskoj Krajini?

11 O: To je tačno, časni Sude, gospodin Kadijević identifikuje,
12 navodi da je početak prve faze sukoba ono što on opisuje kao napad na
13 Srbe u srpskoj Krajini.

14 P: Da li Vam je poznato šta general Kadijević kaže u svojoj
15 knjizi, koju citirate dosta, o pripremama Hrvatske za rat i za
16 sprovođenje te faze?

17 O: Tačno je da sam pročitao knjigu generala Kadijevića, ali se ne
18 sećam tačno šta je general Kadijević napisao o tome što gospodin
19 Milovančević naziva "hrvatska priprema za rat". Kao što sam rekao na
20 početku svog iskaza, ovaj izveštaj se koncentriše na Teritorijalnu
21 odbranu SAO Krajine i RSK, kao i na SVK i na odnose između tih
22 organizacija i Milana Martića. I analiza onoga što bi se nazvalo
23 "hrvatske pripreme" ili "osnivanje oružanih snaga u Hrvatskoj" nije bila
24 tema mog izveštaja i stoga ja o tome nisam govorio u svom izveštaju.

25

26

27

28

29

30

1 P: Gospodine Theunens, ja sam Vam postavio pitanje. Dakle, nisam
2 ja govorio o hrvatskim pripremama, nego s obzirom da ste Vi citirali
3 knjigu gospodina Kadijevića i naveli šta on govori o prvoj i drugoj fazi
4 i onome što se dešava na terenu. Jer, s obzirom da u knjizi generala
5 Kadijevića postoji nešto i o tim pripremama, ja sam Vas pitao da li Vam
6 je to poznato. Pošto mi... ste mi rekli da Vam to nije poznato.

7 G. MILOVANČEVIĆ: Molim Vas da se na monitoru prikaže *exhibit*,
8 dokaz 24, to je knjiga generala Kadijevića, i 67. strana sa engleskim
9 tekstom, odnosno 125. strana B/H/S-a. Pardon, 68. strana engleskog
10 teksta, počinje naslovom "Rat u Hrvatskoj", moguće da je i 67., da je...
11 da je... samo strana napred ili nazad.

12 P: Molim Vas, gospodine Theunens, da na ovoj stani 67., ispod
13 ovog naslova crnim slovima "Rat u Hrvatskoj", pročitate prvi pasus.

14 O: "Rat u Hrvatskoj. Nakon sednice Vrhovne komande održane 12. do
15 15. marta 1991. godine, kada je Predsedništvo SFRJ odbacilo predlog
16 Generalštaba Vrhovne komande da se uvede vanredno stanje u zemlji i da
17 JNA razoruža i raspusti paravojne formacije u Jugoslaviji, Hrvatska je
18 ubrzala svoje političke i vojne pripreme za otcepljenje od Jugoslavije i
19 stavila srpski narod u Hrvatskoj u stanje potpune, bezuslovne
20 podređenosti. U pokušajima da se to ostvari, hrvatske vlasti su pribegle
21 svim ustaškim metodima poznatim iz dana fašističke Nezavisne Države
22 Hrvatske. Osim zaštite koju je srpski narod dobijao od JNA, Srbi u
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Hrvatskoj su bili prinuđeni da se organizuju u odbrani svojih domova,
2 života i svog nacionalnog identiteta."

3 P: Hvala, gospodine Theunens. S obzirom da pominjete navod
4 gospodina Kadijevića o prvoj fazi razvoja oružanog sukoba u Hrvatskoj,
5 koja traje od jula do septembra meseca 1991. godine, da li se sećate šta
6 gospodin Kadijević kaže o cilju Hrvatske u prvoj fazi oružanog sukoba?

7 O: Časni Sude, tumačenje generala Kadijevića hrvatskih ciljeva se
8 navodi u paragrafu koji sam upravo pročitao na 67. stranici. Ali bih
9 želeo da dam jedan opšti komentar o tome kako sam se koristio knjigom
10 koju je napisao Kadijević. Ja mislim da je došlo do nesporazuma u vezi
11 analitičkog procesa.

12 Prilikom analize, vi pokušavate da izbegnete da se koristite samo
13 jednim izvorom kako biste opisali stav i aktivnosti vašeg protivnika.
14 Kao što sam juče rekao, ja sam se koristio knjigom Kadijevića, kao
15 jednim od više izvora, kako bih objasnio promene zadataka, ciljeva JNA
16 počev od... odnosno, tokom perioda koji je počeo najkasnije negde leta
17 1991. godine. Ja jesam uključio Kadijevićevu knjigu koju je objavio
18 1993. godine, ali jesam obuhvatio takođe i naređenje i izjave koje je
19 general Kadijević dao kada je još uvijek bio savezni sekretarijat za
20 narodnu odbranu, Savezni sekretar za narodnu odbranu. A obuhvatio sam i
21 zvanične izjave generala Adžića, koji je bio načelnik štaba
22 /?Generalštaba/ u to vreme, 1991. godine, kao i konkretna naređenja
23 jedinica JNA. Ukoliko bih trebao sada da analiziram hrvatske ciljeve u
24 sukobu, mogao bih da se koristim u tu svrhu Kadijevićevom knjigom, ali i
25 drugim izvorima, i to konkretno zvaničnim dokumentima hrvatskih snaga,
26 kao što sam uradio kada sam govorio o ciljevima JNA. Mislim da je

27
28
29
30

1 osnovni princip kada se obavlja analiza upravo tako nešto i činiti, i to
2 sam želeo sada da istaknem.

3 P: S obzirom da ste, gospodine Theunens, u ovoj glavi 3 na mnogo
4 mesta citirali gospodina Kadijevića, pozivali se na upravo navode iz ove
5 njegove knjige, s obzirom da ste pojedine rečenice iz njegove knjige,
6 koja ima svoj tekst, svoj sadržaj, svoju logiku i svoj vremenski sled,
7 dakle, s obzirom da ste pojedine rečenice istrzali iz konteksta,
8 prostornog, vremenskog i sadržajnog, i da ste na osnovu takvih rečenica
9 potom radili svoj nalaz dajući i koristeći za potpuno drugi... druge...
10 drugu vrstu zaključaka i za drugačije prikazivanje od onoga o čemu je
11 govorio gospodin Kadijević, ja ovim ispitivanjem pokušavam da vidim da
12 li ste Vi na korektan način citirali knjigu gospodina Kadijevića. Zbog
13 toga Vas molim da pročitate tekst na strani 126 B/H/S-a, to je strana 68
14 engleske verzije, sledeća strana u odnosu na koja je bila na monitoru, i
15 to iz drugog pasusa.

16 O: Časni Sude, mislim da ono što kaže gospodin Milovančević je
17 netačan prikaz mog izveštaja. Kada pogledate pod trećim poglavljem u mom
18 izveštaju, gde piše: "Promena misije JNA tokom sukoba u Hrvatskoj", ima
19 više podnaslova i ide se od paragrafa A do paragraf F. I u paragrafu A
20 govorim o Kadijevićevoj knjizi. Međutim, na 76. stranici imamo paragraf
21 B, gde se govori o izjavi od 1. oktobra koju je dalo redukovano
22 Predsedništvo SFRJ o proglašenju neposredne ratne opasnosti.

23 U tom istom potpoglavlju navodim izjavu generala Kadijevića od 3.
24 oktobra 1991. godine, koja je objavljena u informativnom biltenu
25 Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu, a u paragrafu C pominjem
26 poverljivo pismo broj 6-83, koje je izdala Uprava za moral oružanih
27 snaga SFRJ, a koje je napisao general Adžić. U paragrafu D govorim
28
29
30

1 o strogo poverljivom naređenju broj 2246-1 /u engleskom transkriptu:
2 "2256-1"/ generala Kadijevića od 10. decembra 1991. godine i gde se
3 konkretno pominje zaštita srpskog stanovništva. U potparagrafu E na 83.
4 stranici engleske verzije citiram izveštaj o borbenoj spremnosti 2.
5 vojne oblasti, gde 9. korpus iznosi svoje viđenje o tome kako da se
6 ispune misije oružanih snaga SFRJ. Tako da mislim da nisam pogrešno
7 citirao generala Kadijevića, ili da sam ono što je on rekao stavio van
8 konteksta, jer paragrafi koje citiram iz knjige generala Kadijevića
9 odgovaraju naređenjima i izjavama koje je dao u vreme događaja iz 1991.
10 godine, kao i naređenje i izjave generala Adžića i podređenih jedinica.

11 P: Gospodine Theunens, ja ne pokušavam da na nekorektan način
12 tumačim Vaš nalaz. Ali rad... o... pokušavam da proverim dve stvari. Jedna
13 je činjenica Vaše citiranje gospodina Kadijevića. Proveravamo da vidimo
14 da li ste Vi korektno navodili njegove reči, da li su eventualno
15 rečenice istrgnute iz konteksta, a sa druge strane, Odbrana ne smatra da
16 je ovo što je napisao gospodin Kadijević "sveto pismo" i nepobitna
17 činjenica koju treba prihvatiti bez ikakve provere. Pa mi pokušavamo u
18 ovom poslu, tim Odbrane, da vidimo da li je to što ste Vi citirali
19 korektno, da li je u skladu sa duhom teksta gospodina Kadijevića, sa
20 jedne strane, a sa druge strane da utvrdimo šta se stvarno dešavalo.

21 Zbog toga Vas molim da ne izbegavate odgovor na moje pitanje i
22 da, kao što ste tako činili kada ste odgovarali na pitanja Tužioca, na
23 moj predlog i na moj zahtev, kao branioca, pročitate paragraf 2 na
24
25
26
27
28
29
30

1 strani 68 engleskog teksta, u kome general Kadijević govori o ciljevima
2 Hrvatske u prvoj fazi, kako bi se proverilo o čemu se to radi, da li
3 prva faza uopšte postoji. Da li se sadrži u tome što general Kadijević
4 tvrdi ili u nečemu drugome i šta se u konkretnom slučaju uopšte
5 dešavalo.

6 Pardon, molim Vas da pročitate treći paragraf odozgo, treće
7 poglavlje, počinje: "*In this phase, Croatian aim...*"

8 O: "U ovoj prvoj fazi namjera Hrvatske bila je poslužiti se
9 policijom i vojskom da bi se uspostavila kontrola nad srpskim regijama u
10 Hrvatskoj, te da bi se slomio srpski otpor. To je shvaćeno kao potrebna
11 faza u ostvarenju općega cilja suverene hrvatske države, koja je osim
12 teritorija koji se nalazio unutar administrativnih granica postojeće
13 Republike Hrvatske u kasnijoj fazi raspada Jugoslavije također obuhvatio
14 i druge teritorije sa većinskim hrvatskim stanovništvom, odnosno
15 teritorije na koje je zbog ovog ili onog razloga pretendiralo vodstvo
16 Hrvatske demokratske zajednice."

17 P: Gospodine Theunens, pošto ste pomenuli navod gospodina
18 Kadijevića da se oružani sukob u Hrvatskoj odvijao u dve faze i sad
19 govorimo o prvoj fazi - da li nam možete reći šta general Kadijević u
20 svojoj knjizi govori o tome kakva je bila strategija i taktika Hrvatske
21 u ostvarivanju ovakvog cilja prve faze?

22 G. BLACK: [simultani prijevod] Oprostite, časni Sude. Ja se
23 ispričavam što prekidam, no ja sam očekivao pitanje o tome da li je ovo
24 istrgnuto iz konteksta ili ne. Zato jer smo čuli govor odvjetnika koji
25 je rekao da se brine zbog toga što je gospodin Theunens možda izvukao
26 citate iz konteksta. Meni se čini da bi mu trebalo ukazati na te odlomke

27
28
29
30

1 i postavljati mu pitanja o tome. No, umjesto toga, on traži od gospodina
2 Theunensa da pročita jedan odlomak i onda nakon toga nema pitanje o
3 tome, nego se kreće na novu temu. Zamolio bih da odvjetnik postavlja
4 pitanja svjedoku, a ne da mu samo čita odlomke iz teksta.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Imate li Vi odgovor na to,
6 gospodine Milovančeviću?

7 G. MILOVANČEVIĆ: Da, časni Sude. Cilj ovakvog postavljanja
8 pitanja jeste da se na kraju dođe do odgovora na tezu eksperta, i to će
9 mu pitanje biti postavljeno. Da li je u prvoj, pa i u drugoj fazi
10 oružanog sukoba u Hrvatskoj došlo do promene ustavne uloge JNA, do
11 promene radikalnih ciljeva? Da li je to bilo u skladu sa Ustavom? Da
12 bismo do takvog odgovora došli, potrebno je da nam svjedok odgovori na
13 neka pitanja. Pristajem, u tome možda ja postavljam pitanja obrnutim
14 redom, ali ja pitam svedoka da li nešto zna o ciljevima. Da li zna o
15 taktici koja je primenjena u oružanom sukobu? Da bismo ocenili šta je
16 svrha, šta je namera jedne ili druge strane. A gospodin ekspert govori o
17 samo jednoj strani u sukobu. Potrebno je da vidimo šta se to dešavalo i
18 šta svjedok, odnosno, svjedok iz tog vremena, general Kadijević, o tome
19 kaže. Iz ovoga kako je ekspert citirao gospodina Kadijevića stiče se
20 potpuno različit, drugačiji utisak od onoga koji iznosi gospodin
21 Kadijević u svojoj knjizi. Ja na to pokušavam da ukažem.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću,
23 znate, cijeloga jutra i možda čak i jučer Vi ste se raspravljali sa
24 svjedokom. Vaša su pitanja izuzetno argumentativna. Ja sam prebrojao
25
26
27
28
29

1   retke Vašega pitanja svjedoku na prošloj stranici i to Vaše pitanje ima
2   više od 15 redaka teksta. Vi ste iznijeli određenu tvrdnju, da ovaj
3   svjedok citira knjigu izvan konteksta. I u smislu toga navoda Vi od
4   svjedoka tražite da pročita odlomak iz te knjige. Mi svi čekamo da Vi
5   ukažete na to kako je on to citirao Kadijevića izvan konteksta, dakle,
6   ukažite nam na to. Nemojte samo to ostaviti i prijeći na sljedeću točku
7   i onda kazati da je cilj vidjeti kakvi su bili Kadijevićevi stavovi na
8   drugoju strani te borbe. Recite Vi nama kako ovaj svjedok, prije nego što
9   se počnete baviti Kadijevićevim viđenjem borbe, citira autora izvan
10   konteksta i to učinite tako što ćete mu postaviti pitanje, a ne tako što
11   ćete mu držati govore i očekivati od njega da o tome iznosi svoje
12   komentare.

13   G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

14   P: Da li nam možete reći, gospodine Theunens, imajući u vidu ova
15   dva paragrafa koja ste pročitali, da li je ponašanje saveznih oružanih
16   snaga na terenu u konkretnim uslovima bilo uslovljeno ponašanjem
17   suprotne, hrvatske strane? O njoj sad govorimo.

18   O: Časni Sude, ja moram ponoviti koji je cilj, odnosno namjera
19   mojega izvještaja. Moj izvještaj proučava SAO Krajinu i TO, RSK te
20   Srpsku vojsku Krajine, te odnose između tih organizacija i Milana
21   Martića. E sad, jesu li aktivnosti JNA za vrijeme sukoba u Hrvatskoj
22   bili reakcija na aktivnosti hrvatskih snaga je nešto što ja nisam
23   istraživao, pa ja na to pitanje ne mogu odgovoriti. No, mislim da
24   analitički ne bi bilo točno poslužiti se samo jednim izvorom, odnosno
25   Kadijevićevom knjigom, kako bi se procijenile namjere hrvatskih snaga
26   ili načina kako je i da li je JNA djelovala ili kako je reagirala u

27
28
29
30

1 određenim okolnostima; dakle, da li je inicijativa došla od Hrvata ili
2 od JNA ili lokalnih Srba. To nije bio predmet mogega izvještaja.

3 P: Da, gospodine Theunens. Vi ste i napisali i izjavili pred
4 Sudskim većem da Vi niste proučavali hrvatske oružane snage, ali ste Vi
5 koristili knjigu gospodina Kadijevića. I kada gospodin Kadijević navede
6 da je u jednom periodu vremena oružana sila štitila srpsko stanovništvo,
7 Vi to tretirate kao promenu ustavnog zadatka oružanih snaga. Ja zato
8 sada postavljam pitanje, da li je, dakle - i molim Vas da mi na njega
9 odgovorite, ukoliko Vam Vaša struka vojnog oficira to dopušta - da li
10 je, dakle, u pomenutim uslovima prve faze kada Vi citirate generala
11 Kadijevića da su hrvatske oružane snage napale srpsko stanovništvo, da
12 li je bilo moguće da JNA ne brani napadnuto srpsko stanovništvo?

13 O: Časni Sude, ja bih Vam skrenuo pozornost na 12. stranicu
14 engleske verzije mogega izvještaja, gdje sam govorio o misiji oružanih
15 snaga SFRJ. Najprije sam spomenuo članak 92. Zakona o općenarodnoj
16 obrani iz 1982. A citirao sam i priručnik iz 1983. godine Saveznog
17 sekretarijata za narodnu obranu, koji se zove "Strategija oružanog
18 sukoba". U 4. poglavlju toga priručnika spominje se - i ja ću Vam
19 pročitati iz svojega izvještaja sljedeće: "Oružane snage SFRJ, zajedno s
20 drugim snagama općenarodne obrane i društvene samozaštite, štite
21 interese svih naroda i narodnosti i svog radnog naroda i građana
22 Socijalističke samoupravne nesvrstane Jugoslavije, te predstavljaju
23 izraz spremnosti i odlučnosti da se uspješno obrane od svake agresije."

24
25
26
27
28
29
30

1 P: S obzirom da ste citirali odredbu, zakonodavnu odredbu
2 izričitu da je obaveza ustavn... oružanih snaga da štite i stanovništvo,
3 svo stanovništvo, da li Vi mislite, kao vojni ekspert, da JNA i oružane
4 snage nisu imale obavezu da štite i srpsko stanovništvo koje bilo
5 konkretno ugroženo u ovoj prvoj fazi?

6 O: Časni Sude, na osnovi teksta kojega sam citirao iz ovog vojnog
7 priručnika iz 1983., JNA kao i ostale komponente oružanih snaga SFRJ
8 morale su štititi sve narode i narodnosti. Gospodin Milovančević tvrdi
9 da je srpsko stanovništvo bilo ugroženo. Mi smo u Kadijevićevoj knjizi
10 vidjeli da on stvarno i kaže da su Srbi bili ugroženi, ali ako tu
11 stavite knjigu recimo gospodina Špegelja, u njoj stoji da je ugroženo
12 bilo hrvatsko stanovništvo. Dakle - ja se opet ponavljam - ali bojim se,
13 dakle, da je opasno koristiti se isključivo jednim izvorom kako bi se
14 nastojale izvući zaključke o aktivnostima ili ponašanju druge strane,
15 odnosno suprotstavljene strane.

16 P: Pošto u ovome trenutku ne razgovaramo o ugroženosti hrvatskog
17 stanovništva, a Vi ste u ekspertskom nalazu pomenuli navod gospodina
18 Kadijevića da je u prvoj fazi bilo grubo napadnuto srpsko stanovništvo,
19 moje pitanje je da li je taktika hrvatskih oružanih snaga o kojoj govori
20 gospodin Kadijević u svojoj knjizi grupisati oružane formacije oko
21 Krajine, širiti strah stalnim pretnjama o opštem napadu, prije svega na
22 kninsku Krajinu, povremenim, surovim oružanim napadima na pogodno
23 izabrana mesta lomiti moral srpskog naroda i tako pripremiti uspeh
24 opšteg završnog napada na srpsku Krajinu u celini ili po delovima? Da li
25
26
27
28
29
30

1 je u ovakvim uslovima zaštita srpskog stanovništva, po Vašem mišljenju,
2 obavljanje ustavne uloge oružanih snaga SFRJ?

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, da li
4 se Vi stvarno nadate da ćete dobiti odgovor na ovo pitanje? Vi ste ovo
5 pitanje postavljali u različitim oblicima i postavljate ga u različitim
6 oblicima zadnjih 15 minuta. Svjedok Vam je rekao ono što on smatra
7 svojim odgovorom. A ono što Vi zapravo hoćete... Ustvari, da li Vi želite
8 njega natjerati da Vam kaže ono što Vi hoćete da Vam kaže? Vi ne želite
9 prihvatiti ono što Vam on govori, zato što Vi stalno na različite načine
10 ponavljate isto pitanje i tu nikako ne napredujemo onda. Ako mislite da
11 Vam svjedok ne odgovara na pitanja, onda na kraju suđenja trebate
12 iznijeti argumentaciju da Vam svjedok nije odgovarao na pitanja, ali
13 nastojati natjerati svjedoka da Vam kaže ono što hoćete neće ostvariti
14 napredak i neće dati Vama odgovor koji Vi hoćete. On Vama daje odgovore
15 na način kako ih on shvaća i tako Vam odgovara na pitanja. On Vama
16 govori da se ne može poslužiti jednim izvorom za analizu zato što se
17 mora služiti s više izvora, on Vam je taj odgovor ponovio više puta. Što
18 Vi očekujete od ovoga svjedoka?

19 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude, na ovom upozorenju. Ja samo
20 očekujem odgovor od svedoka na pitanje koje glasi: da li je odbrana
21 civilnog stanovništva kršenje ustavne uloge oružanih snaga? S obzirom da
22 svedok u svom ekspertskom nalazu citira generala Kadijevića i kaže da i
23 general Kadijević govori o takvoj zaštiti stanovništva, a svedok onda
24 izvodi zaključak da je upravo takva zaštita stanovništva radikalna
25 promena ustavne uloge oružanih snaga. Ja pokušavam svedoku da predočim

26
27
28
29
30

1   ono što svjedok... gospodin Kadijević govori u svojoj knjizi, ali na ovom
2   pitanju dalje neću insistirati.

3   SVJEDOK: [simultani prijevod] Časni Sude, ako mi dopustite,
4   mislim da zapravo idemo sa zaštite srpskoga stanovništva na obranu
5   civilnoga stanovništva. I opet, nisam ja taj koji zaključuje da je došlo
6   do radikalne promjene, to je direktan citat iz Kadijevićeve knjige.

7   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Uistinu je tako, to sam i htio
8   kazati gospodinu Milovančeviću. Hvala Vam, gospodine Theunens.

9   Gospodine Milovančeviću, pogledajte 72. stranicu izvještaja,
10   molim Vas, i vidjećete u drugome paragrafu, u drugome pasusu, pod
11   naslovom "Razvitak, ili promjena, misije JNA za vrijeme sukoba u
12   Hrvatskoj", da svjedok tamo kaže, dakle prema Kadijeviću, prema njegovim
13   riječima, da su dvije ustavno definirane zadaće oružanih snaga SFRJ,
14   uključujući JNA, obrana od vanjske i unutarnje agresije gdje, "radikalno
15   su promijenjeni u...". Dakle, on citira. To nije zaključak ovoga svjedoka,
16   on samo citira.

17   Dakle, molim Vas, budući da ga napadate zato što citira knjigu, ,
18   odnosno citira knjigu izvan konteksta, nemojte pogrešno citirati ono što
19   on kaže. Vi ste mu postavili pitanje je li obrana civilnoga stanovništva
20   nešto što je u skladu sa ustavnom odlukom oružanih snaga.

21   Gospodine Theunens, molim Vas, odgovorite na to pitanje.

22   SVJEDOK: [simultani prijevod] Kao takva uistinu, časni Sude, to
23   bi bilo dijelom ustavne misije obrambenih snaga SFRJ.

24   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne pitam Vas ja da li je to
25   dio toga. Nego Vas pitam, da li je obrana civilnoga stanovništva u
26
27
28
29
30

1 skladu sa ustavnim obvezama? Odgovor mora biti "da" ili "ne".

2 SVJEDOK: [simultani prijevod] Da, tako je, časni Sude. Da.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću,
4 izvolite.

5 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

6 P: Gospodine Theunens, na strani 74 Vašeg nalaza govorite da je
7 JNA za vreme druge faze oružanog sukoba u Hrvatskoj imala dva zadatka.
8 Pre toga na strani 73 govorite da je druga faza počela krajem leta 1991.
9 godine, napadom Hrvata na vojne jedinice i garnizone na... u Hrvatskoj, i
10 da je trajala do prihvatanja Vanceovog plana. Da li je to tako?

11 O: Časni Sude, general Kadijević definira te faze u svojoj
12 knjizi, i on definira događaje koji određuju početak i kraj određenih
13 faza. Ja nisam to učinio.

14 P: Da li ste Vi u Vašem... u pripremi Vašeg ekspertskog nalaza
15 došli do podataka o tome da su takvi oružani napadi na garnizone i
16 jedinice JNA u Hrvatskoj, počev od septembra 1991. do realizacije
17 Vanceovog plana, postojali?

18 O: Da, časni Sude, ja sam naišao na podatke iz raznih izvora,
19 otvorenih izvora i situacijskih izvještaja JNA - čak izjava svjedoka,
20 ako se dobro sjećam - koji pokazuju da je od rujna 1991. pa nadalje
21 jedan broj kasarni JNA i garnizona JNA u Hrvatskoj bio blokiran, a u
22 nekim slučajevima se čak koristio izraz i "opsada", dakle da su bili
23 opsjednuti.

24 P: Da li ste čuli za Brionski memorandum iz jula meseca 1991.,
25
26
27
28
29
30

1   gospodine Theunens?

2   O: Da, časni Sude, ja sam čuo za Brijunski memorandum ili za
3   Brijunski sporazum iz srpnja 1991.

4   P: Da li Brionski memorandum predstavlja sporazum sačinjen uz
5   posredovanje evropske zajednice u Jugoslaviji, sa ciljem da se odloži
6   sprovođenje odluka Hrvatske i Slovenije o secesiji za tri meseca?

7   O: Časni Sude, ja se sjećam da je odlaganje proglašenja
8   nezavisnosti bila jedna točka u Brijunskom sporazumu, ali ja se ne
9   sjećam da li je to bio jedan od ciljeva ili konkretan cilj. A nisam
10   upoznat ni sa drugim ciljevima, odnosno točkama Brijunskog sporazuma.
11   Trebao bih dodati da se radi o odlaganju proglašenja nezavisnosti
12   Slovenije i Hrvatske, da bi moj odgovor bio potpun.

13   P: Da li ste Vi uopšte videli taj dokument koji govori o
14   Brionskom sporazumu ili ne? O Brionskom moratorijumu, ili ne?

15   O: Mislim da sam vidio Brijunski sporazum prije dolaska na
16   Međunarodni sud za bivšu Jugoslaviju, no ne sjećam se da sam ga vidio
17   dok sam obavljao svoje poslove na Međunarodnom sudu.

18   P: Ako kažete da ste čuli da... i videli dokument i da generalno
19   znate da on predviđa odlaganje odluke o nezavisnosti Slovenije i
20   Hrvatske za tri meseca, da li to znači da oružani sukobi u drugoj fazi u
21   Hrvatskoj počinju za vreme trajanja Brionskog moratorijuma? Pošto
22   počinju u septembru, kako kažete.

23   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možete li Vi nama kazati,
24   gospodine Milovančeviću, gdje je to svjedok spomenuo tri mjeseca u
25   tekstu, odnosno u transkriptu sa suđenja?

26

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ: Ne kažem, časni Sude, da je svjedok spomenuo,
2 nego je opšta odredba Brionskog memoranduma, koji je donesen -
3 PREVODITELJ: Mikrofon za suca, molimo.
4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Vaše pitanje: "Budući da
5 kažete da ste vidjeli taj sporazum i da općenito govoreći znate da su
6 njegove odredbe bile u smislu odgode proglašenja neovisnosti Slovenije i
7 Hrvatske za tri mjeseca," to Vi kažete da je svjedok rekao. Vi njemu
8 pripisujete riječi koje nikada nije rekao i, dakle, sada kažete da niste
9 to učinili.

10 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, moje pitanje je možda sadržalo dve
11 rečenice, pa se mogao steći takav utisak i nije mi namera da pitanjem
12 kažem da je svjedok rekao tako nešto. Pitanje ću razjasniti. Da li je
13 svjedoku poznato, da bi bilo potpuno jasno, da -

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, samo postavite pitanje,
15 jedno pitanje. Nemojte, dakle, dva pitanja postaviti, postavite jedno
16 pitanje svjedoku.

17 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

18 P: Dakle, da li je Vama, gospodine Theunens, poznato da Brionski
19 memorandum od 7. jula 1991. godine sadrži odredbu da nastupa moratorijum
20 u roku od... u trajanju od tri meseca?

21 O: Časni Sude, sećam se, u Brionskom memorandumu ili sporazumu
22 ima odredba na osnovu koje se odlaže proglašenje nezavisnosti Slovenije
23 i Hrvatske, ali se ne sećam koliko, na koliko vremena, koliko meseci je
24 trajalo to odlaganje.

25
26
27
28
29
30

1 P: Malopre ste rekli da ste došli do podatka, odnosno do podataka
2 da je u toj takozvanoj drugoj fazi oružanog sukoba u Hrvatskoj došlo do
3 napada hrvatskih snaga na garnizone i jedinice JNA u Hrvatskoj. Da li su
4 te... ti garnizoni i jedinice postojali u Hrvatskoj dugo godina pre toga?

5 O: Bilo bi tačnije reći, časni Sude, da jesam naišao na
6 informacije u kojima počev od septembra, odnosno od kraja avgusta pa
7 nadalje Hrvati su počeli da blokiraju, a u nekim slučajevima i da vrše
8 opsadu nekih kasarni i garnizona JNA u Hrvatskoj. Ja se nisam time
9 detaljnije bavio jer to nije bila tema mog izveštaja, tako da ne bih
10 mogao da kažem koje jedinice ili snage, ili koji pojedinci su konkretno
11 učestvovali u blokiranju ili opsadi kasarni JNA. Niti bih bio u stanju
12 da kažem koje kasarne su bile blokirane ili pod opsadom i koliko dugo.

13 P: Da li su, gospodine Theunens, blokirane kasarne i garnizoni
14 bili deo dugogodišnje vojne infrastrukture koja je postojala ne samo u
15 Republici Hrvatskoj, kao članici jugoslavenske federacije, već i u svim
16 drugim republikama Jugoslavije?

17 O: Časni Sude, nekoliko primera koliko se sećam da bih na osnovu
18 njih mogao potvrdno da odgovorim na ovo pitanje, ali ne bih mogao da dam
19 konačan odgovor bez da proučim celokupnu situaciju.

20 P: Da li imate saznanja o tome da su se blokirane a i napadnute
21 jedinice i garnizoni JNA nalazili uglavnom u hrvatskim gradovima, u
22 gradovima u Republici Hrvatskoj? Jer je to bio način rasporeda kasarni u
23 bivšoj Jugoslaviji, svuda.

24
25
26
27
28
29
30

1 O: Primeri kojih se sećam su da, jeste, neke od kasarni su bile u
2 gradovima, ali ne bih želeo sada da govorim o svim kasarnama i
3 garnizonima JNA, jer se nisam tim aspektom sukoba detaljno bavio.

4 P: Govorili ste na mnogo mesta u Vašem nalazu o ustavnoj poziciji
5 oružanih snaga SFRJ, i o tome ko nalaže i upotrebu oružanih snaga i ko
6 izdaje naredbe oružanim snagama. Da li je Predsedništvo SFRJ organ koji
7 nalaže upotrebu oružanih snaga SFRJ, po ustavu Jugoslavije i po važećem
8 saveznom zakonodavstvu - mislim na 1991. godinu?

9 O: Tačno je da, po Ustavu SFRJ, Predsedništvo SFRJ kao Vrhovna
10 komanda je izdavalo naređenja oružanim snagama SFRJ. Ali, kao što sam i
11 pokušao da pokažem u ovom poglavlju izveštaja o kome sada govorimo,
12 postoje indicije, a jedan od izvora za to je knjiga Borisava Jovića
13 *Poslednji dani SFRJ*, gde se kaže da tokom 1991. godine došlo je do
14 izvesnih paralelnih komandnih struktura u kojima nisu učestvovali
15 članovi Predsedništva SFRJ.

16 PREVODITELJ: Ispravka: u kojima nisu učestvovali svi članovi
17 Predsedništva SFRJ.

18 SVJEDOK: [simultani prijevod] Na primer, to se spominje na 69.
19 stranici, potparagraf 3, gde upućujem na objavljeni dnevnik Borisava
20 Jovića.

21 P: Da li je po striktnoj odredbi Ustava SFRJ i Zakona o službi u
22 oružanim snagama bilo ko osim Predsedništva SFRJ mogao narediti upotrebu
23 oružane sile, prema tome i dejstvo jedinica koje pripadaju Saveznim
24 oružanim snagama?

25 O: Mislim da sam odgovorio na to pitanje u svom prethodnom
26 odgovoru.

27
28
29
30

1 P: Da li ovaj Vaš odgovor znači da po Ustavu niko sem
2 Predsedništva SFRJ kao vrhovnog komandanta nije mogao narediti upotrebu
3 oružanih snaga? Odgovorite kratko sa "da" ili "ne".

4 O: Po Ustavu, moj odgovor bi bio - da.

5 P: Da li Vam je poznato ko je naredio blokadu garnizona JNA i
6 napade na garnizone JNA i jedinice JNA u Hrvatskoj 1991. godine, u
7 avgustu, septembru i do realizacije Vanceovog plana?

8 O: Časni Sude, mislim da ću se opet ponoviti, ponoviti svoje
9 reči, ali kad je reč o nekoliko primera kojih se sećam, mislim da je to
10 bila kombinacija lokalnih vlasti u Hrvatskoj, koje su naredile tu
11 blokadu, kao i spontani pokreti nekih ljudi u Hrvatskoj koji su verovali
12 da bi bilo potrebno da se blokiraju neke kasarne ili garnizoni JNA.
13 Naravno, ovo nije odgovor za koji me možete držati, jer se ja nisam
14 detaljnije bavio blokadom kasarni i garnizona JNA u Hrvatskoj, tako da
15 ne znam ko je izdao naredbu da se izvrše te blokade.

16 P: Ako kažete da su lokalni organi vlasti ili samoinicijativom
17 stanovništva da je došlo do blokade kasarni i do... i jedinica JNA i do
18 napada na njih, da li je to po vojnoj terminologiji, koju poznajete,
19 oružana pobuna, gospodine Theunens?

20 O: Možda nisam dao potpun odgovor maločas, jer se sećam da je u
21 medijima bilo izjava predsednika Tuđmana - predsednika Hrvatske, dakle -
22 gde je on pozivao ili najavio blokade kasarni, mislim da je to bilo
23 septembra 1991. godine. Sada, da odgovorim na Vaše pitanje, blokada se
24 može izvršiti i na miroljubiv način, dakle to ne mora nužno da povlači
25
26
27
28
29
30

1 sa sobom oružanu pobunu.

2 P: S obzirom da se ta blokada, ma kakva bila, pretvorila u
3 oružane napade koji su trajali do stupanja na snagu Vanceovog plana, da
4 li su ti oružani napadi oružana pobuna ili ne, po vojnoj terminologiji?

5 O: Časni Sude, nisam siguran da li su blokade trajale sve do
6 stupanja na snagu Vanceovog plana. Vanceov plan je ugovoren 2. januara,
7 ali njegovo provođenje je počelo kasnije i to je bio proces koji se
8 odvijao u fazama. Ja nisam proučavao same blokade i ne mogu da kažem da
9 li je reč o oružanoj pobuni ili je to bila nekakva pobuna ili nešto
10 drugo. Izvinjavam se - dakle, to je bilo 2. januara 1992., da je
11 potpisan Vanceov plan.

12 P: Da li Vam je poznat sporazum u Ženevi, 23. novembra 1991.
13 godine, koji su postigli specijalni izaslanik generalnog sekretara UN-a
14 gospodin Vance sa gospodinom Miloševićem, tadašnjim predsednikom Srbije,
15 gospodinom Franjom Tuđmanom, tadašnjim predsednikom Hrvatske, i Veljkom
16 Kadijevićem, kao saveznim sekretarom za narodnu odbranu?

17 O: Časni Sude, u to vreme general Kadijević je bio savezni
18 sekretar za narodnu obranu i, s obzirom na to da je bilo proglašeno
19 stanje neposredne ratne opasnosti, Kadijević je takođe obavljao dužnosti
20 načelnika Štaba Vrhovne komande. Ja jesam pomenuo sporazum o prekidu
21 vatre od 23. novembra 1991. godine, ali nisam ulazio u pojedinosti
22 sporazuma o prekidu vatre.

23 P: Ako specijalni izaslanik generalnog sekretara gospodin Vance
24
25
26
27
28
29
30

1 posreduje radi zaključenja sporazuma o prekidu vatre, da li se onda radi
2 o postojanju oružanih sukoba na terenu, gospodine Theunens, ili ne ? Ili
3 samo o blokadama?

4 O: Da, časni Sude, to se vidi i u mom izveštaju. Osim toga,
5 blokade su bile samo jedan od aspekata sukoba. Operacije do kojih je
6 došlo na područjima koja su se smatrala srpskim, a sada - da citiram
7 onako kako kaže Kadijević, on pominje srpske regije u Hrvatskoj - bilo
8 je puno područja gde je bilo borbenih operacija između lokalnih Srba. A
9 na osnovu dokumenta koji sam video, njih je često podržavala JNA, ili su
10 JNA i lokalni srpski TO zajedno bili pod jednom komandom i sa druge
11 strane su bile hrvatske snage ili, pak, bilo je operacija kojima je
12 rukovodila JNA, na čijem je čelu bila JNA, uključujući i lokalni srpski
13 TO i MUP SAO Krajina, kako bi se ostvarila srpska kontrola nad određenim
14 područjima koja su se smatrala srpskim. I ovo je bio samo jedan od
15 primera blokade i jedan od aspekata sukoba.

16 P: Pomenuli ste malopre da je gospodin Tuđman pozvao stanovništvo
17 na blokadu kasarni. Da li je takav poziv predsednika republike poziv na
18 pobunu?

19 O: Časni sude, mislim da je ovo političko pitanje koje nije
20 predmet mog izveštaja, i ja ne bih mogao da dam merodavan odgovor na
21 ovakvo pitanje.

22 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, možda bi sada bilo vreme da
23 napravimo jednu pauzu, ukoliko ste saglasni sa tim.

24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Puno Vam hvala, gospodine
25 Milovančeviću. Nastavićemo sa radom u 10.45h.

26 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite, molim.

27 ... Početak pauze u 10.16h

28
29
30

1 ... Sjednica nastavljena u 10.51h
2 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Izvolite sestii.
3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite, gospodine
4 Milovančeviću.
5 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.
6 P: Stali smo, gospodine Theunens, kod poziva predsjednika
7 Republike Hrvatske gospodina Tuđmana stanovništvu da izvrši blokadu
8 objekata JNA i jedinica JNA, pa ćemo odatle nastaviti.
9 Pomenuli ste Ženevski sporazum od 23.11.1991. godine, zaključenog
10 s posredovanjem gospodina Vancea, pa me interesuje da li je taj
11 sporazum, po Vama, osnov za mirovnu, odnosno uvod u mirovnu operaciju
12 Ujedinjenih nacija u Jugoslaviji?
13 O: To je tačno, časni Sude. 23. novembra 1991. godine sporazum u
14 Ženevi o prekidu vatre se smatrao uvodom ili pretečom potpisivanju
15 Vanceovog plana, kojim su regulisane mirovne operacije u Hrvatskoj.
16 P: Rekli ste da su Vanceovim planom regulisane mirovne operacije
17 u Hrvatskoj. Zar nije Vanceovim planom predviđena mirovna operacija u
18 Jugoslaviji, i tako se ta operacija i zove, a ne u Hrvatskoj?
19 O: Tačno je, časni Sude, da je cilj Vanceovog plana bio da se
20 stvore uslovi, mir i bezbednost, kako bi se postiglo mirno rešenje
21 sukoba u Jugoslaviji, kako se to zvanično zvalo. Sad, ukoliko se ja
22 dobro sećam, kad je reč o sprovođenju Vanceovog plana, kad je reč o
23 raspoređivanju mirovnih snaga, većina tih snaga su bile raspoređene u
24 Hrvatskoj i mislim da su te zaštićene zone UN bile prevashodno u
25 Republici Hrvatskoj.
26
27
28
29
30

1 P: Jedna je stvar gde su raspoređene trupe Ujedinjenih nacija, a
2 drugo je pitanje kakav je naziv mirovne operacije Ujedinjenih nacija. Da
3 li je to, dakle, mirovna operacija u Jugoslaviji? Po svom službenom
4 nazivu, da ili ne?

5 O: Časni Sude, ja sam u prethodnom odgovoru rekao da je cilj
6 Vanceovog plana bio da se stvore uslovi, dakle mir i bezbednost, kako bi
7 se postigli uslovi za političko rešenje sukoba u Jugoslaviji.

8 P: Gospodine Theunens, izbegavate da odgovorite na moje pitanje.
9 Dakle, rekli ste da je Vanceovim planom predviđena mirovna operacija u
10 Hrvatskoj, a ja Vas pitam da li je mirovnim planom Ujedinjenih nacija
11 bila predviđena mirovna operacija u Jugoslaviji? Da ili ne? Odgovorite
12 kratko.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću,
14 mislim da posljednjim odgovorom svedok kaže: "Da, časni Sude, odgovorio
15 sam na prethodno pitanje da je cilj Vanceovog plana bio da se stvore
16 uslovi za političko rešenje, ili omoguće pregovori za političko rešenje
17 sukoba u Jugoslaviji." Recite mi sad kako on izbegava da odgovori na
18 Vaše pitanje? On se složio sa Vama da je reč o Jugoslaviji.

19 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, uz dužno poštovanje, svedok uvek
20 primenjuje tehniku odgovora "Da, ali -" pa je nejasno šta je sad: da li
21 važi ono "da" ili važi ono "ali"? Dakle, ja sam tražio vrlo kratak
22 odgovor i nisam uopšte zahtevao od svedoka da mi dâ pet dodatnih
23 rečenica kao objašnjenje za jedno vrlo kratko pitanje koje sam mu... kaže
24
25
26
27
28
29
30

1 da ne zna, a ako zna neka kaže šta zna.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U odgovoru nije bilo "ali",
3 gospodine Milovančeviću.

4 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, uz dužno poštovanje, objašnjenje uz
5 odgovor "da", celo objašnjenje ima značenje u posebnom smislu "ali". U
6 tom smislu sam mislio na "but". No, možemo ići dalje.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite.

8 G. MILOVANČEVIĆ:

9 P: Na strani 119 Vašeg izvještaja, gospodine Theunens, i na dva
10 mesta u Vašem svedočenju, Vi navodite da su Vanceov plan usvojili Tuđman
11 i Milošević 02.01.1992. godine. Da li Vam je poznato da toga dana
12 navedena lica nisu potpisala nikakav sporazum niti plan?

13 O: Podaci koje sam ja unio u izvještaj, časni Sude, odražavaju
14 podatke koje sam vidio kada sam sastavljao ovaj izvještaj.

15 P: Da li nam možete dati bilo koji dokument koji potvrđuje Vaš
16 navod da su Milošević i Tuđman potpisali Vanceov plan 02.01.1992.?

17 O: Časni Sude, točno je da ja nisam obuhvatio konkretnu fusnotu
18 da bih podupro prvu rečenicu na 119. stranici ali, ako se dobro sjećam,
19 to dolazi iz kronologije NIOD-a, odnosno Nizozemskog instituta za ratnu
20 dokumentaciju, kojim sam se služio. Dakle, ja nemam točno broj 65ter..
21 Dakle, NIOD je kratica za Nizozemski institut za ratnu dokumentaciju,
22 koji je sastavio kronologiju sukoba 1991. do 1995., a oslanja se
23 isključivo na otvorene izvore i izvore iz tiska. E sada, može biti da
24 Tuđman i Milošević nisu potpisali sporazum, međutim, na bilo koji način

25

26

27

28

29

30

1   oni se jesu sporazumjeli, oni se jesu dogovorili, zato što inače mislim
2   da ne bi moglo doći do misije Ujedinjenih naroda u Hrvatskoj. E sad, ako
3   su se oni usmeno dogovorili, meni to također odgovara.

4   P: Gospodine Theunens, izveštaj NIOD-a je netačan, jer je svedok
5   Tužilaštva ambasador Okun, tokom svedočenja na suđenju Miloševiću -
6   transkript strane 19650 do 19651 - izjavio da ono što se obično smatra
7   "Vanceovim planom" jesu zapravo četiri dokumenta koja su ga uspostavila.
8   Jedan dokument - Ženevski sporazum, Milošević, Tuđman, Kadijević, od
9   23.11.1991.; drugi dokument - sporazum o prekidu vatre, Rašeta, Šušak,
10   od 02.01.1992., pri čemu su ova dva dokumenta utvrdila situaciju na
11   terenu i prestanak neprijateljstava. Treći dokument predstavlja koncept
12   mirovnih operacija od 03.12.1991., koji je utvrdio tehničke detalje, gde
13   će biti UNPA zone, itd. A četvrti dokument je rezolucija Saveta
14   bezbednosti Ujedinjenih nacija broj 743 od 21. februara 1992. godine,
15   kojom je uspostavljena mirovna operacija. Da li su Vam poznati ovi
16   dokumenti, gospodine Theunens ?

17   O: Časni Sude, ja bih se zahvalio gospodinu Milovančeviću na
18   pojašnjenju. Ja jesam upoznat sa nekoliko ovih dokumenata, konkretno,
19   rezolucijom 743 Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda. Ja naravno, časni
20   Sude, prepuštam vama da donesete odluku o tome da li razlika između
21   onoga što sam ja napisao u svojem izvještaju i onoga što objašnjava
22   gospodin Milovančević ima značajnog uticaja na temu mogega izvještaja.
23   Također bih vam skrenuo pozornost na dokazni predmet broj 917 po pravilu
24   65ter, koji je zapravo izvor koji sam pregledao, odnosno glavni izvor
25   kojim sam se konzultirao da bih opisao Vanceov plan. Dakle, taj dokument
26   pod brojem 917 je dokument iz službenog lista međunarodne konferencije

27
28
29
30

1 za bivšu Jugoslaviju iz 1997. godine; ERN broj na engleskoj verziji je
2 01145409 do 01145415.

3 P: Gospodine Theunens, ja tvrdim da sva dokumenta koja postoje, i
4 svi dokazi koji postoje - i pitam Vas da li je to tačno - pokazuju da
5 nikakvog sastanka između Miloševića i Tuđmana nije bilo 02.01.1992.
6 godine, da nikakav sporazum ni usmeni ni pismeni nije postignut toga
7 dana, 02.01.1992. kako Vi kažete, niti se takav... za taj 02.01.1992.
8 uopšte može vezati Vanceov plan, a Vi ste to učinili. Da li je to tačno?

9 O: Časni Sude, na osnovi podataka kojim ja raspolazhem, Vanceov
10 plan je prihvaćen 2. siječnja. No, ako je ta informacija netočna, ja bih
11 i to htio prihvatiti. Međutim, htio bih naglasiti - da nije bilo
12 nikakvoga sporazuma gospodina Tuđmana i gospodina Miloševića s Vanceovim
13 planom, naime, bilo bi jako teško uopće postaviti mirovnu misiju UN-a u
14 Jugoslaviji.

15 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Oprostite, ali svjedok
16 još uvijek nije odgovorio na pitanje u vezi s time da li je bio sastanak
17 ili nije, koliko se tu vidi.

18 SVJEDOK: [simultani prijevod] Časni Sude, na vrhu 119. stranice u
19 mom izvještaju stoji podatak da su Tuđman i Milošević potpisali
20 sporazum. Možda ga nisu potpisali istodobno, stoga ja ne želim da
21 impliciram da je bio nekakav sastanak. Ali, još jednom, ako to nije u
22 cijelosti tačno, ja bih vrlo rado prihvatio ono što kaže gospodin
23 Milovančević, ali mislim da to nema utjecaja na bit, odnosno na temu,
24 odnosno ono što je stvarno važno u ovome kontekstu.

25 G. MILOVANČEVIĆ:

26 P: Suština na koju ja ukazujem, gospodine Theunens, jeste da
27
28
29
30

1   mirovnu operaciju Ujedinjenih nacija u Jugoslaviji koja nosi naziv
2   Vanceov plan nije dokument koji potpisuju Milošević i Tuđman, nego je to
3   rezolucija Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija, što Vi ne razumete. Da
4   li je to tačno, gospodine Theunens?

5   O: Tačno je da rezolucija Vijeća sigurnosti 743 se bavi Vanceovim
6   planom, a ima još jedna, odnosno postoje još barem dvije rezolucije koje
7   se bave razmještajem mirovnih snaga.

8   P: S obzirom da ste rekli da Vanceov plan - koristimo taj
9   zajednički naziv za operaciju mirovnih snaga u Jugoslaviji - ne bi mogao
10   biti donet da ga Milošević i Tuđman nisu prihvatili 01.02.1992. godine,
11   da li Vam je poznato... 02. januara 1992., oprostite ako sam bio
12   neprecizan. Da li Vam je poznato da je mirovna operacija uspostavljena
13   rezolucijom 743 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija iz 1992. godine,
14   od 21.02.1992. godine, nakon što je generalni sekretar Ujedinjenih
15   nacija u svom izveštaju od 15.02.1992. godine dao preporuku za njeno
16   uspostavljanje?

17   SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Oprostite, gospodine
18   Milovančeviću, ja Vas više ne pratim, možete li parafrazirati to
19   pitanje?

20   G. MILOVANČEVIĆ: Pa, časni Sude, pitanje je, dakle, glasilo: da
21   li je gospodinu Theunensu poznato da je mirovna operacija Ujedinjenih
22   nacija u Jugoslaviji uspostavljena tek pošto je generalni sekretar
23   Ujedinjenih nacija dao preporuku da ta mirovna operacija može da počne?
24   A on je to učinio 15.02.1992. To je suština mog pitanja.

25   SVJEDOK: [simultani prijevod] Časni Sude, ja sam pročitao
26   izvještaj glavnog tajnika koji je napisan za Vijeće sigurnosti 21.
27   veljače 1992. i sjećam se da se u tome izvještaju spominju sastanci koje

28
29
30

1 je gospodin Marek Goulding - ako sam u pravu, on je bio šef odjela za
2 mirovne operacije UN-a koji se naziva DPKO - dakle, on govori o sastanku
3 Marek Gouldinga sa Tuđmanom, Miloševićem, Jovićem; nisam siguran da li
4 je takođe bio sastanak sa Kadijevićem ili Adžićem. Kada govorim o
5 sastancima, mislim na pojedinačne sastanke sa svim, i svi ti politički i
6 vojni vođe su iskazali svoju podršku provedbi Vanceovog plana i
7 razmještau mirovnih snaga UN-a.

8 P: Da li Vam je poznato da upravo u tom dokumentu koga ste se
9 setili, gospodine Theunens, se izričito navodi da je generalni sekretar
10 dao preporuku tek nakon što je u pismima od 06.02.1992. i 11.02.1992.
11 godine predsjednik Tuđman prihvatio uspostavljanje takve misije i nakon
12 što je u pismu od 11.02.1992. Borisav Jović, predsjednik komiteta za
13 saradnju Jugoslavije sa Ujedinjenim nacijama, izvestio da Skupština
14 Republike Srpske Krajine prihvata plan?

15 O: Časni Sude, ako gospodin Milovančević čita iz izvještaja, ja
16 se ne sjećam točnih datuma, vjerujem mu. No, inače, ja sam već spomenuo
17 u svom odgovoru na prethodno pitanje da je postojao dogovor Tuđmana,
18 Miloševića, Jovića, zatim dalje Adžića ili Kadijevića, ja ne znam koji
19 je od dvojice, zapravo kojega od dvojice je vidio Marek Goulding za
20 vrijeme svojih posjeta Hrvatskoj i Srbiji.

21 P: Ja Vam ova pitanja postavljam, gospodine Theunens, upravo zbog
22 toga što Vi govorite da su Vanceov plan prihvatili Milošević i Tuđman, a
23 generalni sekretar Ujedinjenih nacija u svom pismenom izvještaju Savetu
24 bezbednosti navodi da su ga prihvatili Tuđman i gospodin Jović u
25
26
27
28
29
30

1 pismenom obliku. Da li je to različita stvar, gospodine Theunens?

2 O: To stvarno jesu dvije različite stvari, časni Sude. Ali, kako
3 smo već govorili i ranije, govorili smo -

4 P: Oprostite što Vas prekidam. Bitno je da to jesu dvije
5 različite stvari. Mislim da smo se dovoljno bavili ovim pitanjem.

6 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, ja bih samo tražio da
7 se svjedoku da prilika da objasni, on je bio usred objašnjenja kad je
8 prekinut. Mislim da mu se treba dopustiti da nastavi.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Theunens, molim
10 završite svoj odgovor.

11 SVJEDOK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude. Htio sam dodati
12 sljedeće: iako su to različite stvari, one su blisko povezane međusobno,
13 zato što bez sporazuma o prekidu vatre od 23. studenog 1991. - gdje su
14 se sporazumjeli Milošević, Tuđman i Kadijević, kada je Milošević Okunu
15 dao određene garancije da će se srpski dobrovoljci i pripadnici
16 paravojnih jedinica ponašati u skladu sa sporazumom - dakle, bez toga
17 sporazuma o prekidu paljbe ne bi bilo sporazuma o Vanceovom planu u
18 veljači, kako se ovdje ističe.

19 G. MILOVANČEVIĆ:

20 P: Hvala, gospodine Theunens. Pomenuli ste da su trupe
21 Ujedinjenih nacija raspoređene u određenim područjima koja su podijeljena
22 na zone i sektore. Da li nam možete reći koja su to područja? Kako su
23 ona opisana u planu mirovne operacije Ujedinjenih nacija?

24 O: Da, časni Sude, o tome se govori na 119. stranici engleske
25 verzije mogega izvještaja. U Vanceovom planu su formirane tri UNPA zone

26

27

28

29

30

1 - UNPA znači "zaštićeno područje Ujedinjenih naroda" - dakle, definirane
2 su tri takve zone koje pokrivaju četiri sektora: jug, sjever, zapad i
3 istok. UNPA zone su zapravo bili dijelovi teritorija Republike Hrvatske
4 gdje su, prema generalnom tajniku Ujedinjenih naroda, bili potrebni
5 posebni dogovori za vrijeme prelaznoga razdoblja, kako bi se osigurao
6 trajni prekid vatre ili kako bi se održavao trajni prekid vatre. Ja sam
7 također vidio detaljnije opise tih UNPA područja, gdje piše da su to
8 područja na kojima Srbi predstavljaju većinu ili značajnu manjinu
9 stanovništva prije sukoba, ili kao rezultat sukoba, i gdje je uslijed
10 sukoba došlo, odnosno, zbog napetosti među narodom došlo do oružanih
11 sukoba u nedavnoj prošlosti.

12 Dokument koji se vidi na ekranima - to je broj 917 po pravilu
13 65ter - također spominje i specijalne dogovore, tako da će ti specijalni
14 dogovori u UNPA zonama biti zapravo privremene naravi, te da ne
15 prejudiciraju ishod političkih pregovora za sveobuhvatno rješenje krize
16 u Jugoslaviji.

17 P: Da li Vanceov plan izričito predviđa da se trupe Ujedinjenih
18 nacija raspoređuju na onim područjima u kojima je srpsko stanovništvo
19 većina ili značajna manjina, i u kojima su interkomunalne tenzije dovele
20 do konflikata?

21 O: U Vanceovom planu stoji da se snage Ujedinjenih naroda trebaju
22 razmjestiti na teren u UNPA zonama i ja sam Vam dao definiciju UNPA
23 zona. Sada bih htio dodati, a toga nema u dokumentu, da su granice tih
24 UNPA zona zapravo bile rezultat pregovora između Hrvata, Srba i
25 Ujedinjenih naroda, zato što je svaka strana imala svoje gledište o
26
27
28
29
30

1 geografskim granicama UNPA zona i o tome se trebalo pregovarati između,
2 dakle, jedanaestog mjeseca 1991. i drugog 1992.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Kada kažete od studenog do
4 veljače 1992., je li to od novembra 1991 do veljače 1992.?

5 SVJEDOK: [simultani prijevod] Oprostite, časni Sude, studeni
6 1991. i veljače 1992.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu, hvala.

8 G. MILOVANČEVIĆ:

9 P: Da li nam možete pokazati dokument, gospodine Theunens, u kome
10 se trupe Ujedinjenih nacija... po kome se trupe Ujedinjenih nacija
11 raspoređuju na područja na kojima je srpsko stanovništvo većinsko ili
12 značajna manjina, kao rezultat oružanog sukoba, kako ste Vi naveli? To
13 ne postoji u planu Ujedinjenih nacija, takva definicija.

14 PREVODITELJ: Sudac nema uključen mikrofoni.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, Vi
16 ste uveli pitanje značajne većine, Vi ste pitali da li Vanceov plan
17 eksplicitno govori o tome da se UN-ove snage trebaju rasporediti na
18 područja gdje srpsko stanovništvo predstavlja većinu ili značajnu
19 manjinu. Da li Vi tu izjavu pripisujete svjedoku, odnosno da li je on to
20 rekao u nekom drugom trenutku?

21 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, odredba Vanceovog plana odnosi se
22 upravo na to područje gde je srpsko stanovništvo većinsko ili značajna
23 manjina, a ja postavljam pitanje svjedoku na njegovu tvrdnju i na njegovo
24 tumačenje -

25 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala -

26 PREVODITELJ: Sudac je isključio mikrofoni.

27 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Svjedok kaže da se Vanceov
28 plan odnosio na UNPA zone, on nije rekao da su UNPA zone bile područja
29
30

1 na kojima je bila srpska većina ili, pak, njihova značajna manjina. On
2 je samo rekao da je to učinjeno na osnovi sporazuma trojice ljudi.

3 Vi sada njemu kažete da je on rekao da su ta područja bila
4 područja na kojima je srpsko stanovništvo bilo u većini ili, pak, da je
5 predstavljalo značajnu manjinu. Ja Vas samo pitam je li to ono što je
6 svjedok rekao? Ako Vi njemu iznosite takvu tvrdnju, recite mu kakvu
7 tvrdnju iznosite, ali nemojte mu govoriti da je on to rekao.

8 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, red 8 32. strane transkripta sadrži
9 odgovor svedoka na moje pitanje gde su raspoređene trupe Ujedinjenih
10 nacija.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možemo li vidjeti taj 8.
12 redak?

13 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, u 8. i 9. redu, odgovarajući na moje
14 pitanje, svedok odgovara da su trupe Ujedinjenih nacija raspoređene na
15 područja koja su... i tu direktno on citira plan UN-a: "...na kojima je
16 srpsko stanovništvo većinsko ili značajna manjina", ali dodaje rečenicu
17 koja ne postoji u planu Ujedinjenih nacija: "...ili su, dakle, bili su
18 većina ili značajna manjina pre sukoba ili su postali većina ili
19 značajna manjina nakon sukoba". E tog nastavka rečenice nema, da je
20 srpsko stanovništvo većinsko ili manjinsko kao rezultat sukoba, toga u
21 Vanceovom planu nema. I ja na tu okolnost ispitujem svedoka.

22 PREVODITELJ: Sudac nije imao... Imao je isključen mikrofoni.

23 [Raspravno vijeće i tajnik se savjetuju]

24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja ću Vam dati riječ, ali
25 prije nego što Vam dam riječ, htio bih vidjeti 32. stranicu, 8.redak,
26 gospodine Milovančeviću, dakle tamo gdje kažete da je to ono što je
27 svjedok rekao.

28 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, radi se o 32. strani, koliko ja
29
30

1 vidim, transkripta - 8. i 9. red, 32. strana transkripta.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, ali na mome monitoru se ne
3 vidi 32. stranica, pa kažem da mi se pokaže 32. stranica, 8. redak,
4 gospodine Milovančeviću. To je sve što ja tražim i ako nam sudski
5 službenici mogu pomoći, onda nam mogu pomoći.

6 SVJEDOK: [simultani prijevod] Časni Sude -

7 [Raspravno vijeće i tajnik se savjetuju]

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Black, izvolite.

9 G. BLACK: [simultani prijevod] Ako će pomoći, časni Sude, ja sam
10 to pronašao na svom monitoru i ja ću Vam vrlo rado to pročitati, tu
11 rečenicu.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pa, molim Vas, to bi nam
13 uštedjelo vremena.

14 G. BLACK: [simultani prijevod] Bilo bi važno pročitati što je
15 svjedok zapravo rekao, jer je to nešto drugačije od onoga što gospodin
16 Milovančević kaže. Ja mislim da je rečenica, citiram, ovakva: "Ja sam
17 također vidio opise UNPA zona ili dalje detalje o tim zonama, gdje se
18 spominje da su to područja gdje srbi predstavljaju većinu ili značajnu
19 manjinu, prije sukoba, ili kao rezultat sukoba." Mislim da je to
20 rečenica.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja sam također vidio što?

22 G. BLACK: [simultani prijevod] "Ja sam također vidio opise UNPA
23 zona, dakle, zaštićenih područja UN-a, ili daljnje pojedinosti o tim
24 područjima, gdje se spominje da su to područja gdje Srbi čine većinu ili
25 značajnu manjinu prije sukoba ili kao rezultat sukoba."

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] To nije iskaz svjedoka, to je
2 dakle, citat onoga što svjedok kaže.

3 G. BLACK: [simultani prijevod] Ne, oprostite, časni Sude, to je
4 ono što je svjedok rekao, ja sam citirao svjedoka.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Hvala Vam, gospodine
6 Black. Gospodine Milovančeviću, jeste li na to mislili?

7 G. MILOVANČEVIĆ: To sam mislio, časni Sude. Pri tome imam u vidu
8 odredbu paragrafa 8 rezolucije Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija,
9 koji definiše zaštićena područja i koja kaže doslovno: "*There would be*
10 *areas in which Serbs -*

11 [simultani prijevod] "Formiraju se područja u kojima Srbi čine
12 većinu ili značajnu manjinu stanovništva, i gdje su napetosti među
13 zajednicama dovele do oružanoga sukoba u nedavnoj prošlosti."

14 [na B/H/S-u] Dakle, ja sam pitao svedoka šta predviđa Vanceov
15 plan, a ne šta je on čitao u drugim dokumentima, izjavama ili
16 komentarima, i otuda je ovo moje pitanje postavljeno.

17 SVJEDOK: [simultani prijevod] Da, časni Sude, ja mislim da
18 definicija koju sam ja dao za UNPA zone odgovara onom... da se podudara u
19 onome što piše u rezoluciji. Razlog zašto sam spomenuo, to jest zašto
20 sam dodao, dakle, područja na kojima Srbi čine većinu ili značajnu
21 manjinu prije sukoba, jedini razlog tomu je sljedeći: kada sam za
22 vrijeme pripreme izvještaja usporedio teritorij koje su pokrivala UNPA
23 zone sa zemljopisnim kartama koje prikazuju popis stanovništva 1991.,
24 imali smo područja koja pokrivaju UNPA zone - primjerice, općinu Slunj u
25 kojoj je bila hrvatska većina prije sukoba, ako se dobro sjećam, mislim

26

27

28

29

30

1 da je bilo 60 ili više posto Hrvata, i nešto manje od 40 posto Srba; i
2 kao rezultat sukoba su Hrvati, odnosno najveći dio hrvatskoga
3 stanovništva Slunja je bio uklonjen ili je otišao - dakle, to je jedini
4 razlog zbog kojega sam odgovarajući na pitanje gospodina Milovančevića
5 dodao ovaj dio koji glasi "kao rezultat sukoba". Točno je da te riječi
6 "kao rezultat sukoba" ne pišu ni u rezoluciji Vijeća sigurnosti ni u
7 Vanceovom planu.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

9 G. MILOVANČEVIĆ:

10 P: Jeste se Vi bavili proučavanjem statističkih podataka i
11 obradom populacije na teritoriji Hrvatske u okviru Vašeg ekspertskeg
12 nalaza?

13 O: Rezultat popisa iz 1991. godine, koji je takođe naveden preko
14 onog atlasa koji gledate na početku mog iskaza, je jedan od podataka na
15 koje sam naišao kada sam pripremao ovaj izveštaj, ali nisam obuhvatio
16 bilo kakve specifične, konkretne podatke tog tipa u svom izveštaju.

17 P: Pomenuli ste, gospodine Theunens, u Vašem izveštaju da je
18 predsedništvo SFRJ 01.10.1991. godine proglasilo stanje neposredne ratne
19 opasnosti u SFRJ. Da li je to tačno?

20 O: To je tačno, časni Sude. Samo sam pokušavao da nađem koji je
21 bio izvor tog podatka. Mislim da je to Službeni list od 18. oktobra,
22 dakle Službeni list SFRJ od 18. oktobra. I to je po pravilu 65ter broj
23 1245.

24 P: U Vašem izvještaju na stranama 76-77, u vezi sa ovom odlukom
25 Predsedništva, odnosno nakon ove odluke Predsedništva... oprostite, nakon
26 ove odluke Predsedništva, general armije Veljko Kadijević 3. oktobra
27 1991. godine je dao javnu izjavu kojom se obratio građanima Jugoslavije.
28 Da li je to tačno?

29
30

1 O: To je tačno, časni Sude. To je broj 65 po pravilu 65ter,
2 premda to nije izjava konkretno građanima Jugoslavije, već je izjava
3 upućena takođe i međunarodnom javnom mnenju, međunarodnoj zajednici, jer
4 je to takođe neposredno nakon toga objavljeno i u engleskoj verziji
5 biltena.

6 P: Kada sam rekao da je 03.10.1991. gospodin Kadijević dao izjavu
7 kojom se obratio građanima Jugoslavije, ja sam citirao doslovni naziv
8 izjave koji je naveden u biltenu Saveznog sekretarijata za narodnu
9 odbranu, i početak, prvu rečenicu te izjave. Ta prva rečenica, da li je
10 ta prva rečenica... glasi: "Građani Jugoslavije, članovi oružanih snaga
11 Jugoslavije."?

12 O: Časni Sude, nema spora oko toga. To je očigledno, sve što sam
13 ja želeo da dodam na to je da Tužilaštvo ima samo englesku verziju
14 izjave. Imamo više brojeva biltena, a taj bilten je konkretno imao za
15 cilj da saopštava ono što je Savezni sekretarijat za narodnu odbranu
16 smatrao istinom o događajima u bivšoj Jugoslaviji. I on je na engleskom,
17 i pretpostavljam da je namenjen međunarodnoj zajednici, međunarodnom
18 javnom mnenju. Premda, izjava kao takva počinje, odnosno ima za naslov
19 "Građani Jugoslavije".

20 P: Hvala, gospodine Theunens. Molio bih Vas da pročitate drugi
21 pasus te izjave. To je strana 77., to je izjava saveznog sekretara, pa
22 onda ispod toga drugi pasus.

23 O: Da li mislite na drugi paragraf u mom izveštaju ili drugi
24 paragraf izjave? Ja nisam celu izjavu naveo u svom izveštaju.

25
26
27
28
29
30

1 P: Gospodine Theunens, ja sam pomenuo drugi pasus, onako kako ste
2 Vi to prikazali na strani 77. Dakle oktobar 1991. godine, "Građanima
3 Jugoslavije", pa ispod toga ima jedan pasus, sledeći pasus pročitajte.
4 Ili, na strani 77., to bi po redovima, po broju bio prvi, drugi, treći -
5 četvrti pasus odozgo.

6 O: Da li mislite na paragraf koji počinje rečima "Šta je..."?
7 Drugi, dakle. "Ostali smo bez države, a i deo onoga što se sinoć videlo
8 i čulo sa martovske sednice Vrhovne komande, mogli ste još jednom na
9 očigledan način saznati kakvog vrhovnog komandanta imamo. Pojedini
10 članovi Predsedništva SFRJ svesno su onemogućavali donošenje odluka sa
11 jasnim ciljem da sputavanjem i razbijanjem armije razbiju i Jugoslaviju.
12 Njima se sa svojim perfidnim podvalama pridružio i savezni premijer.
13 Takav odnos vrhovnog komandanta i predsednika Vlade prema sopstvenoj
14 armiji svet ne poznaje."

15 P: Hvala Vam, gospodine Theunens. Da li je iz ovog paragrafa, da
16 li se vidi o kojoj to sednici Predsedništva Jugoslavije govori gospodin
17 Kadijević? On pominje martovsku sednicu, sednicu Predsedništva
18 Jugoslavije. Dakle, kaže da građani imali sinoć, dakle dan pre te
19 izjave, priliku da vide sastanak sa martovske sednice Predsedništva
20 Jugoslavije. Da li je to tačno?

21 O: To je tačno, ali bih želeo da na to dodam da moj paragraf B,
22 koji počinje pri kraju 66. stranice, reč "nakon" ima za cilj samo da
23
24
25
26
27
28
29
30

1   pokaže kakva je hronologija. Ja nisam želeo nužno da kažem da postoji
2   uzročno-posledična veza između onoga što se desilo 1. oktobra, odnosno
3   odluke od 1. oktobra i izjave od 3. oktobra. Možda se to čini kao veza,
4   ali nije, ja nisam to analizirao kao bilo kakvu uzročno-posledičnu vezu
5   između dve stvari.

6   G. BLACK: [simultani prijevod] Možda je došlo do zabune. Svedok
7   pominje 66. stranicu, a mislim da je mislio na 76.

8   SVEDOK: [simultani prijevod] Da, to je tačno, to je pri dnu 76.
9   stranice, kako bih uspostavio vezu između odluke saveznog Predsedništva,
10   dakle Predsedništva SFRJ od 1. oktobra, i izjave Kadijevića od 3.
11   oktobra.

12   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Black.

13   G. MILOVANČEVIĆ:

14   P: Gospodine Theunens, sad u ovom trenutku govorimo samo, dakle,
15   o ovom paragrafu izjave generalnog gos... generala Kadijevića od 3.
16   oktobra 1991. I moje pitanje je bilo, dakle, bez uspostavljanja veze sa
17   drugim događajima samo da li se iz ovog paragrafa može vidjeti da se
18   general Kadijević obraća građanima Jugoslavije i govori im o sednici
19   Predsedništva iz marta 1991. godine. Vi ste, čini mi se, odgovorili sa
20   "da".

21   O: Da, časnici Sude, ali ja sam pokušao da objasnim jer je izjava
22   na engleskom i upućena je i međunarodnoj zajednici.

23   P: Hvala, gospodine Theunens, to nije sporno.

24   Da li general Kadijević, kada pominje sednicu Predsedništva iz
25   marta 1991. godine na kojoj su odbijeni neki predlozi, misli na onu
26   sednicu od 12. do 15. marta na kojoj je Predsedništvo Jugoslavije odbilo

27

28

29

30

1 uvođenje vanrednog stanja?

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Kako svedok može da odgovori
3 na ovakvo pitanje? Kako on može znati na šta je mislio gospodin
4 Kadijević ukoliko gospodin Kadijević ne navodi konkretno koji je to bio
5 datum marta meseca?

6 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, svedok ne mora odgovoriti, može reći
7 da ne zna. Ja samo pitam da li zna ili ne zna. U izjavi postoji određeni
8 kontekst. /nerazgovijetno/ ...svedok ili ne zna ili da zna.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Svedoka pitate da li on zna na
10 šta je gospodin Kadijević mislio. Kako on to može znati? Kako on može
11 znati šta je gospodin Kadijević imao na umu?

12 G. MILOVANČEVIĆ: Uz dužno poštovanje, časni Sude, gospodin
13 Kadijević u svojoj izjavi govori o sednici Predsedništva na kojoj su
14 pojedini članovi Predsedništva onemogućavali donošenje odluka koje treba
15 da zaštite razbijanje zemlje i donošenje odluka koje su faktički vodile
16 razbijanju armije i zemlje. Pominje određene članove Predsedništva i, u
17 vezi sa tim, pominje i ponašanje predsednika Vlade Ante Markovića. Ja ga
18 pitam da li on zaključuje da je to ta sednica, pošto u martu nije bilo
19 drugih sednica takve vrste. Mislim na mart 1991.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, to
21 što Vi kažete nema nikakve veze sa mojim primedbama. Moje primedbe se
22 odnose na to da Vi pitate svedoka da li on zna na šta je mislio gospodin
23 Kadijević kada je dao tu izjavu. Ja Vas pitam: kako bi svedok mogao da
24 zna šta je imao na pameti bilo ko ili ova osoba kada je data ta izjava?

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, razumeo sam Vas.

2 P: Dakle, gospodine Theunens, da li je u martu mesecu -

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

4 P: Da li je u martu mesecu 1991. godine bila sednica

5 Predsedništva, koju smo pominjali, a na kojoj je odbijeno uvođenje

6 vanrednog stanja?

7 O: Časni Sude, o ovome smo već juče govorili. Juče sam rekao da

8 se sećam da je marta meseca održana sednica Predsedništva SFRJ, kada je

9 predlog Kadijevića da se proglasi vanredno stanje odbačen od članova

10 Predsedništva, ali mislim da sam juče rekao da nisam gledao, čitao

11 zapisnik ili druge izveštaje sa sednica Predsedništva SFRJ, tako da ne

12 mogu reći ništa više od onoga što sam već juče rekao.

13 P: Hvala Vam, gospodine Theunens. Da li u ovom paragrafu, u ovom

14 pasusu koji ste pročitali general Kadijević u svojoj izjavi javnosti,

15 osim imena predsednika Vlade Ante Markovića, pominje još... ime još nekog

16 rukovodioca Jugoslavije, bilo kog člana Predsedništva Jugoslavije koji,

17 kako on kaže: "...onemogućavaju donošenje odluka sa ciljem razbijanja

18 armije i Jugoslavije." Da li on pominje, pored Ante Markovića, još neko

19 ime?

20 O: U ovom konkretnom paragrafu, gospodin Kadijević, odnosno

21 general Kadijević govori o vrhovnom komandantu koga imaju i takođe

22 pominje i saveznog premijera. Mislim da me je gospodin Black takođe

23 pitao o ovome i jedino što bih mogao da zaključim, kao vojni analitičar,

24 je da je situacija veoma ozbiljna kada osoba na najvišem vojnom položaju

25

26

27

28

29

30

1 u zemlji iznosi takvo mišljenje o svom političkom vrhovnom komandantu. I
2 pogotovu kada on to tako javno uradi.

3 P: Slažem se sa Vama, gospodine Theunens, da je to vrlo ozbiljno,
4 ali gospodin Kadijević u ovoj svojoj izjavi za javnost optužuje
5 predsednika Vlade Antu Markovića i predsednika Predsedništva, ne
6 pominjući mu ime, za veleizdaju, dakle za razbijanje Jugoslavije i
7 vojske. On u tom smislu daje izjavu. Da li je to direktno takva izjava?

8 O: Časni Sude, ako želite da ovo prokomentarišem, ja ne vidim da
9 se u paragrafu pominje veleizdaja. Jedino što mogu da zaključim,
10 čitajući ovaj paragraf, je da general Kadijević ima veoma negativno
11 mišljenje o svom političkom vrhovnom komandantu.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja ne znam... ne razumem baš šta
13 se time može reći kada kažete: "Da li je to tačno?" Šta Vi želite da
14 svedok kaže, gospodine Milovančeviću? Gospodin Kadijević je rekao šta je
15 rekao. Da li je na ovom svedoku da nam kaže da li je tačno ili nije
16 tačno to što je on rekao? Šta hoćete da postignete ovim pitanjem?

17 G. MILOVANČEVIĆ: Cilj moga pitanja, časni Sude, jeste zaključak
18 koji svedok nakon ove izjave, nakon navođenja izjave generala
19 Kadijevića, izvodi u svome nalazu. A taj zaključak se nalazi na strani
20 78 teksta, u... na samom vrhu, odmah ispod navedenog teksta izjave
21 generala Kadijevića, gde veštak, ekspert kaže da: "Ova izjava samo
22 objašnjava poglede i ciljeve JNA u konfliktu." I kraj rečenice je,
23 zaključak je gospodina Theunensa : "Kadijević nije priznavao autoritet i
24 napadao ih je javno." Dakle -

25
26
27
28
29
30

1 SUDAC MOLOTO: [[simultani prijevod] On tu ništa ne kaže da li je
2 to tačno ili nije tačno.

3 G. MILOVANČEVIĆ: To je tačno.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Nije mi jasno šta hoćete reći,
5 gospodine Milovančeviću. Vi ste nas uputili na ovaj paragraf zato što
6 kažete da je on negde rekao da je to tačno ili, pak, netačno - sad ne
7 znam više.

8 G. MILOVANČEVIĆ: Suština mog pitanja, časni Sude, jeste da
9 ekspert u svome nalazu govori, i u ovoj rečenici kaže, da ova izjava
10 Kadijevića objašnjava poglede SSNO-a prema ciljevima u sukobu. U ranijem
11 tekstu svedok citira generala Kadijevića koji kaže da je došlo do
12 promene zadataka i uloge JNA i oružanih snaga u konfliktu koji je izbio
13 i objašnjava zašto je to bilo. A moje pitanje ide za sledećim sadržajem:
14 da li je ovakva javna izjava generala Kadijevića rezultat nepoštovanja
15 šefa države i predsednika Vlade sa ciljem da se promeni ustavna uloga
16 oružanih snaga ili je ovakvo ponašanje generala Kadijevića uslovljeno
17 ponašanjem Mesića i Ante Markovića, koje general Kadijević optužuje za
18 rušenje zemlje? Pitanje je jako dugačko, ali u tome smislu sam išao
19 postavljajući sva ova pitanja.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Upravo je u tome i problem,
21 gospodine Milovančeviću. Meni još uvek nije jasno šta je Vaše pitanje,
22 nakon cele ove duge izjave. Ja jednostavno mislim na to da Vi tražite od
23 svedoka da kaže da li je tačno ili netačno da gospodin Kadijević kaže to
24 i to. Ja Vas pitam šta hoćete postići takvim pitanjem. To je suština
25 onoga što Vas pitam. To nema nikakve veze sa ovim dugim objašnjenjem
26 koje ste nam upravo dali. Jer mislim da ništa nećemo postići traženjem

27
28
29
30

1 od svedoka da kaže da li je Kadijević rekao nešto što je tačno ili nije
2 tačno. On je samo rekao šta je Kadijević rekao i to je sve.

3 G. MILOVANČEVIĆ: Uz dužno poštovanje, svedok ekspert gospodin
4 Theunens kaže i dovodi u vezu nepoštovanje koje Kadijević ispoljava
5 prema predsedniku Vlade i prema predsedniku Predsedništva i tvrdi da se
6 to čini sa ciljem promene uloge oružanih snaga. Ekspert takvu vezu
7 uspostavlja u svome nalazu, jer on kaže u početnoj rečenici da će... "ova
8 izjava jedino objašnjava... ne objašnjava samo ciljeve JNA, već i da
9 Kadijević nije priznavao autoritet i napadao je javno predsednika Vlade
10 i šefa države." Ja pitam eksperta da li ovakav javni istup generala
11 Kadijevića ima za cilj da promeni ustavnu ulogu JNA ili se radi o nečemu
12 drugom.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Onda mu to tako predočite,
14 nemojte ga pitati da li je to tačno ili ne, već mu postavite pitanje
15 upravo onako kako ste sad to rekli, formulisali.

16 G. MILOVANČEVIĆ:

17 P: Gospodine Theunens, da li pomenuti napadi i nepoštovanje koje
18 citirate, a koje gospodin Kadijević, kako kažete, ispoljava kroz
19 nepriznavanje autoriteta ili napada... i napade na predsednika
20 Predsedništva i predsednika Vlade, imaju za cilj promenu ustavne uloge
21 oružanih snaga?

22 O: Časni Sude, nisam siguran da sam razumeo pitanje, ali kad je
23 reč o ovoj izjavi koja ima broj 1850 po pravilu 65ter, pri dnu 77.
24 stranice moga izveštaja u engleskoj verziji, ja citiram sledeći paragraf
25 iz izjave generala Kadijevića. "Armija u ovom trenutku ne želi ništa
26 osim da ponovo uspostavi kontrolu na kriznim područjima, zaštititi srpsko

27
28
29

1 stanovništvo od progona, uništenja i oslobodi pripadnike JNA i članove
2 njihovih porodica. Uslov za to jeste da se poraze ustaške snage." Meni
3 se ovo čini da tu Kadijević izražava koji je zadatak oružanih snaga SFRJ
4 i taj zadatak nije naveden u ustavnim zadacima o kojima smo danas
5 govorili i tokom mog dosadašnjeg ispitivanja.

6 P: Da li možete objasniti, gospodine Theunens, kakve veze imaju
7 uspostavljanje kontrole na kriznim područjima, zaštita srpskog
8 stanovništva od progona, oslobađanje armijskog personala, o kome sada
9 govorite, sa ličnim odnosima Veljka Kadijevića, Ante Markovića i
10 predsednika Predsedništva Jugoslavije?

11 O: Časni Sude, ja mislim da nigde u izveštaju nisam rekao da je
12 priroda odnosa Kadijevića i saveznog premijera Markovića i predsednika
13 Predsedništva Jugoslavije bila uzrok promena zadataka JNA. Razlog zašto
14 sam pročitao ovaj paragraf je to da je to navedeno u istoj javnoj izjavi
15 koju je Kadijević dao 3. oktobra 1991. Tako da, ako bilo ko pravi vezu
16 na osnovu ovog dokumenta, onda to jedino može biti Kadijević, jer u
17 jednom paragrafu na početku ovog izvještaja on kritikuje svojeg vrhovnog
18 komandanta, a onda kasnije u jednom daljem paragrafu, kasnije u izjavi
19 od 3. oktobra, govori o svojim viđenjima uloge i toga šta JNA treba da
20 radi.

21 P: Pomenuli ste da ste čuli da je... za izjavu gospodina Mesića kad
22 je napuštao Predsedništvo SFRJ: "Završio s... izvršio sam zadatak,
23 Jugoslavije više nema." Da li vam je poznate da je Ante Marković
24
25
26
27
28
29
30

1 napustio Vladu Jugoslavije u decembru 1991. godine?

2 O: Časni Sude, moj izveštaj se koncentriše na TO SAO Krajine i
3 RSK i SVK i odnose tih organizacija sa Martićem. Analizirati, proučavati
4 razvoj događaja u izvršnoj vlasti u Izvršnom veću SFRJ, gde je Ante
5 Marković bio na čelu kao premijer, nije bio deo ili tema mog izveštaja.

6 P: Gospodine Theunens, Vi se na zadatak koji ste imali kao
7 ekspert, a to je analiza SAO Krajine, Teritorijalne odbrane SAO Krajine
8 i RSK, i analiza Srpske vojske Krajine, pozivate samo onda kada treba,
9 kada Vam je nezgodno da odgovorite na pitanje koje ruši Vaš koncept, ali
10 o tome ćemo kasnije.

11 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, mislim da bi sada bilo vreme da
12 napravimo jednu pauzu.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Imamo još dva minuta, osim
14 ukoliko želite reći da je sada za Vas dobar trenutak za pauzu. Da li je
15 ovo dobar trenutak za Vas, gospodine Milovančeviću?

16 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, hvala Vam.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Puno Vam hvala. Nastavićemo sa
18 radom u 12.30h.

19 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite, molim.

20 ... Početak pauze u 11.59h

21 ... Sjednica nastavljena u 12.30h

22 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Molim ustanite.

23 Izvolite sjesti.

24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću,
25 izvolite.

26 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

27 P: Gospodine Theunens, pominjali smo Ženevski sporazum 23.
28 novembra 1991. godine koji su potpisali gospodin Kadijević, gospodin
29
30

1 Tuđman i gospodin Milošević u prisustvu Cyrusa Vancea. Da li je taj
2 sporazum predviđao hitnu obustavu vatre? Da li Vam je to poznato?

3 O: Časni Sude, ako se ja dobro sjećam, taj sporazum potpisan u
4 Ženevi 23. studenog 1991. određivao je prekid vatre, kao i modalitete,
5 dakle načine za skidanje blokade s vojarni JNA koje su još uvijek bile u
6 blokadi u Hrvatskoj.

7 P: Da li je taj sporazum nešto predviđao o tome šta će se desiti
8 sa blokiranim kasarnama nakon što se digne blokada? Da li Vam je to
9 poznato, gospodine Theunens?

10 O: Časni Sude, ja se ne sjećam tih konkretnih aspekata sporazuma,
11 morao bih ga vidjeti kako bih o tome mogao govoriti.

12 P: Hvala, gospodine Theunens. Na strani 80 Vašeg nalaza Vi
13 prikazujete direktivu koju je general armije Veljko Kadijević doneo 10.
14 decembra 1991. godine i o toj direktivi ste dosta govorili. Direktiva se
15 zove /nerazgovijetno/ 30.12. je "Direktiva o upotrebi oružanih sukoba,
16 pripremi za borbene operacije u predstojećem periodu". Da li je to
17 tačno, gospodine Theunens?

18 O: Da, časni Sude, tako je.

19 P: Zamolio bih Vas, gospodine Theunens, da pročitate paragraf 2
20 ove direktive... se nalazi na strani 81 Vašeg nalaza.

21 O: Da, časni Sude, mogu dodati da je to dokument broj 1277, po
22 pravilu 65ter. Čitam sada drugi pasus: "U proteklom periodu oružane
23 snage Republike Hrvatske, i pored brojnog i organizacionog narastanja,
24 pretrpele su velike gubitke na čitavom frontu, naročito poslije pada
25
26
27
28
29
30

1 Vukovara, što je znatno uticalo na razvoj događaja na političkom planu.
2 No, i pored toga, protivnik stalnim borbenim aktivnostima nastoji da
3 povrati delove izgubljenog prostora. Zato i u narednom periodu treba
4 očekivati da će primenom vatrenih udara, napada i dejstava DTG nastojati
5 da održi stanje sukoba sa ciljem da našim OS nanosi gubitke, popravi
6 svoj položaj na frontu i utiče na politička rješenja jugoslavenske
7 krize, pre svega preko institucija EZ i SBUN /Saveta bezbednosti UN-a/.
8 To ukazuje na zaključak da rat može i duže trajati."

9 P: Da li u vezi sa ovakvim zaključkom gospodin Kadijević u toj
10 direktivi govori o krajnjim ciljevima rata?

11 O: Da, časni Sude, pod brojem II, što ide nakon 3. točke, na
12 početku Kadijević kaže - ja ću Vam to pročitati: "Naše oružane snage
13 ulaze u novi izuzetno značajan period realizacije krajnjih ciljeva rata:
14 zaštite srpskog stanovništva, mirnog razrješenja jugoslavenske krize i
15 stvaranja uslova za očuvanje Jugoslavije za one narode koji žele da u
16 njoj žive." Paragraf se nastavlja, ali mislim da smo spomenuli njegove
17 najrelevantnije dijelove.

18 P Hvala Vam, gospodine Theunens, to je korektno, upravo sam na to
19 mislio.

20 Da li nakon ovih konstatacija general Kadijević onda predviđa
21 koji su zadaci i on ih nabraja u tačkama od 1 do 6? Vi ih navodite sve
22 na strani 82 i 83 Vašeg nalaza. Dakle, da li nakon ovih konstatacija
23 general Kadijević daje direktna uputstva oružanim snagama, a šta treba
24
25
26
27
28
29
30

1 preduzeti na podizanju borbene spremnosti u odnosu na očekivana dejstva
2 neprijatelja?

3 O: Časni Sude, točno je da general Kadijević iznosi, odnosno
4 zadaje jedan broj zadaća. Mislim da ih ima 12, odnosno 13, no nisam
5 siguran da li su one u cijelosti odgovor na ono što on percipira kao
6 vjerojatne aktivnosti hrvatske stane. Bilo bi logično povezati ono što
7 Kadijević smatra hrvatskim namjerama sa zadacima koje izdaje oružanim
8 snagama SFRJ, kako bi one djelovale ili kako bi zapravo spriječile te
9 hrvatske namjere. Dakle, da postupe protiv njih.

10 P: Hvala Vam, gospodine Theunens. Da li nam možete objasniti šta
11 onda znači Vaš zaključak, Vaš tekst koji postoji odmah ispod citiranog
12 teksta ove direktive na strani 83., u kome kažete, parafraziram, da
13 ovakvo naređenje, ovakvu direktivu gospodin Kadijević izdaje u vreme
14 kada međunarodna zajednica čini napore da dođe do mirnog rešenja?

15 O: Časni Sude, tekst koji slijedi na vrhu 83. stranice, koji ide
16 nakon citata Kadijevićeve direktive, po mom mišljenju nije zaključak,
17 nego je zapravo jedna opservacija. I jedina veza - ako bih htio
18 uspostaviti vezu - je da Kadijević 10. prosinca izdaje ovu direktivu, a
19 23.11.1991. je potpisan sporazum o prekidu paljbe. Ja mislim da nećete
20 naći nikakve dodatne zaključke moje tu, o tome da li postoji neka veza
21 između jednog i drugog i kakva bi ta veza mogla biti.

22 P: Da li Vi iznošenjem ovakve opaske, ovakvog navoda prebacujete
23 gospodinu Kadijeviću ili smatrate da gospodin Kadijević ima neke ratne
24 ciljeve izvan mirovnih napora Ujedinjenih nacija?

25
26
27
28
29
30

1 O: Časni Sude, ja ne razumijem pitanje. Ali, mislim, odgovor bi
2 bio - ne. Ja nisam sugerirao nikakvu vezu između jednoga i drugoga, tako
3 da mi je teško nekome ili nešto tu pripisati.

4 P: Hvala Vam, gospodine Theunens.

5 O: Ako mogu dodati, sâm Kadijević manje ili više kaže da su
6 konačni ciljevi rata manje ili više ispunjeni, da su ostvareni. On to ne
7 kaže tako jako u svojoj direktivi, ali ako pogledamo opet njegovu
8 knjigu, sasvim je jasno da ono što on naziva drugom fazom operacija u
9 Hrvatskoj je dovršeno.

10 P: Da li hoćete da kažete da je u trenutku potpisivanja Ženevskog
11 sporazuma realizovana faza sa ciljevima rata o kojima govori general
12 Kadijević? Jesam li Vas dobro razumeo?

13 O: Kadijević, kada u svojoj knjizi govori o drugom stupnju druge
14 faze, ne spominje sporazum o prekidu vatre iz studenog 1991. Međutim,
15 kada pogledamo kakav je bio razvitak vojne situacije nakon 23.11. pa do
16 prihvaćanja Vanceova plana, osim područja Dubrovnika, najznačajnije
17 operacije JNA su bile zaključene.

18 P: Da li kao značajnu operaciju JNA prihvatate, smatrate...
19 oprostite, smatrate obavezu JNA koja je proizašla iz Vanceovog plana, da
20 povuče svoje trupe sa teritorija Hrvatske? Dakle, sa kompletne
21 teritorije Hrvatske.

22 O: Časni Sude, sve operacije povlačenja koje se odnose na snage
23 JNA koje su još bile u Hrvatskoj prije prihvaćenja Vanceovoga plana
24 uistinu jesu značajne operacije, bez obzira na to koje značenje date
25
26
27
28
29
30

1 riječi "značajan".

2 P: Da li Vam je poznato, gospodine Theunens, da je sporazum o
3 prekidu vatre iz Ženeve, od 23. novembra 1991. godine, 13. sporazum o
4 prekidu vatre od početka izbijanja oružanih sukoba u avgustu mesecu
5 1991.? Oprostite, ili čak možda 14. po redu - hoću da kažem da ih je
6 mnogo bilo.

7 O: Časni Sude, uistinu, bilo je puno sporazuma o prekidu vatre
8 prije ovoga koji je potpisan u Ženevi 23. studenog 1991.

9 P: Da li Vam je poznato da su mnogi od tih sporazuma o prekidu
10 vatre potpisani upravo na insistiranje međunarodne zajednice, Evropske
11 zajednice, SAD-a?

12 O: Časni Sude, iako ja nisam analizirao sporazume o prekidu
13 paljbe, kao ni motive koji su do njih doveli, niti organizacije ili
14 ljude koji su posredovali prilikom istih, sasvim je očigledno da je
15 međunarodna zajednica nastojala postići jedno mirno, miroljubivo
16 rješenje sukoba u Jugoslaviji. I, naravno, da bi se stvorili uvjeti za
17 takvo miroljubivo rješenje, prekid vatre je jedan od zahtjeva.

18 P: Da li ste nam rekli da je, prema knjizi generala Kadijevića,
19 cilj druge faze oružanih sukoba, u kojoj je napadnuta JNA, da se poraze
20 hrvatske oružane snage? Da li je to jedan od ciljeva?

21 O: Časni sude, na osnovi onoga što Kadijević piše na stranici
22 00362709 u prijevodu na engleski njegove knjige, zadatak JNA u drugoj
23 fazi bio je: "Zaštititi srpski narod u Hrvatskoj na takav način da se
24 sve regije sa većinskim srpskim stanovništvom u potpunosti oslobode od
25 prisutnosti hrvatske vojske i hrvatskih vlasti." Zatim dalje dodaje:
26 "Izvući JNA iz Hrvatske, ali tako da se najprije postigne da se izvrši

27
28
29
30

1 gornji zadatak." I treći aspekt je bio da se izvrše transformacije
2 vojske u cijeloj zemlji u vojsku buduće Jugoslavije, usredotočavajući se
3 na njezinu internu, nacionalnu i organizacijsku strukturu, te
4 teritorijalnu lokaciju. Naravno, kada on zatim iznosi detalje - to je na
5 sljedećim stranicama u njegovoj knjizi, konkretno na stranici 00362710 -
6 Kadijević konkretno navodi zadaće između dvaju stupnjeva koje on
7 razlikuje unutar onoga što naziva "drugom fazom sukoba u Hrvatskoj".

8 P: Da li sa stanovišta Vašeg iskustva, kao vojnog eksperta, kao
9 vojnika, 13 prekida operacija može da predstavlja prepreku za ostvarenje
10 nekog cilja, vojnog cilja?

11 O: Časni Sude, ja mogu dati jedan opći odgovor, ali to sve ovisi
12 o misiji i o vrsti prekida. Očigledno, ako nešto nastojite postići, bez
13 obzira radilo se o političkom ili vojnome cilju ili nekom drugom cilju,
14 ukoliko prekidate ono što radite, to vas sprečava u postizanju toga
15 cilja, to je točno.

16 P. Hvala, gospodine Theunens. Rekli smo da je 23. novembra 1991.
17 u Ženevi stvorena osnova, odnosno postavljeni su temelji za mirovnu
18 operaciju Ujedinjenih nacija. To je bila priprema Vanceovog plana, da li
19 se slažemo, ukratko da kažem?

20 O: Da. S tim se slažem, časni Sude.

21 P: Da li ste upoznati sa izveštajem generalnog sekretara
22 Ujedinjenih nacija, podnet... koji je podnet Savetu bezbednosti
23 Ujedinjenih nacija? On ima i svoj broj, to je S-23280. Radi se o
24 izveštaju od 11.12.1991. godine u kome generalni sekretar Ujedinjenih
25 nacija upozorava Savet bezbednosti na opasnosti koje prete mirovnoj
26 misiji Ujedinjenih nacija, zbog preuranjenog priznanja pojedinih
27 republika.

28
29
30

1 O: Časni Sude, ja sam možda vidio ovaj konkretni izvještaj
2 glavnog tajnika UN-a Vijeću sigurnosti prije dolaska na Međunarodni sud
3 za bivšu Jugoslaviju, no ne sjećam se da sam ga vidio za vrijeme
4 obavljanja svojega posla ovdje. Ja sam upoznat sa izvještajima iz
5 veljače 1992., kao i sa izvještajem od 28.09.1992. koji se citira u mom
6 izvještaju, kao i s jednim iz 11. mjeseca 1992. kojega također spominjem
7 u svom izvještaju.

8 PREVODITELJ: Mikrofon, molimo.

9 G. MILOVANČEVIĆ: Oprostite.

10 P: S obzirom da ste po prirodi posla pratili ove izvještaje, da
11 li Vas mogu podsetiti da generalni sekretar Ujedinjenih nacija, dakle,
12 11.12. predočava Savetu bezbednosti informaciju koju je dobio od Cyrusa
13 Vancea, specijalnog izaslanika, da bi najavljeno preuranjeno priznanje
14 pojedinih republika koje traže priznanje predstavljalo katastrofu za
15 region?

16 O: Ako Vi to kažete, pretpostavljam da je točno. Ali pomoglo bi
17 mi kada bih vidio taj izvještaj i kada bih također vidio u kojem
18 kontekstu gospodin Vance iznosi te komentare, a isto tako bi bilo dobro
19 pogledati i druge dijelove toga izvještaja.

20 P: S obzirom da ovdje imamo *e-court*, Odbrana ima mali tehnički
21 problem, pa će nastojati da to pitanje riješi kasnije, da prikaže taj
22 dokumenat... dokument. Ali to je, dakle, izveštaj Saveta bezbednosti S-
23 23280 od 11.12.1991. godine i u tome izveštaju, gospodine Theunens,
24 generalni sekretar ne samo da upozorava Savet bezbednosti o opasnosti od
25 preuranjenog priznanja, već i piše pismo predsedavajućem Evropske
26 zajednice, ministru spoljnih poslova Holandije gospodinu van den Broeku,
27 u kojem ga najurgentije upozorava na tu opasnost i moli da se ne vrši
28 pojedinačno priznanje pre sveopšteg rešenja jugoslovenske krize. Da li
29 ste ikada upoznati sa takvom vrstom teksta?

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mogu li Vas prekinuti, molim
2 Vas, gospodine Milovančeviću? Postoji li neki način da Vam naši
3 službenici pomognu sa tehničkim problemom kojega imate?

4 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ja pred sobom imam taj izveštaj,
5 međutim, on je podvučen i nezgodno mi je sad da ga predočavam ekspertu
6 sa obeleženim stvarima. Mislim to ne bi bilo u redu, pa ćemo to učiniti
7 za kasnije. Ja onda neću insistirati dalje na ovim pitanjima, s obzirom
8 da nemamo mogućnost da predočimo danas ovaj izveštaj.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu, hvala Vam. Znači, nije
10 tehnički problem. Možete nastaviti.

11 G. MILOVANČEVIĆ:

12 P: Da li Vam je poznato kad je Vatikan priznao nezavisnost
13 Slovenije i Hrvatske?

14 O: Časni Sude, ja ne znam kada je Vatikan priznao neovisnost
15 Slovenije i Hrvatske.

16 P: Ako Vam predočim podatak da je Vatikan priznao nezavisnost
17 Hrvatske i Slovenije 13. januara 1992., a da su Nemačka i druge pojedine
18 zemlje Evropske zajednice to učinile 15. januara 1992. godine, da li Vam
19 se to čini logičnim i mogućim?

20 O: Časni Sude, ja mislim da je to točno, da su to ti datumi kada
21 su neke zemlje, uključujući Njemačku, priznale Sloveniju i Hrvatsku.

22 P: Da li smo konstatovali, gospodine Theunens - govoreći o
23 prihvatanju Vanceovog plana, odnosno govoreći o rezoluciji Saveta
24 bezbednosti 743 iz februara meseca, kraj februara 1992. godine - dakle,
25 da li smo konstatovali da je mirovna operacija Ujedinjenih nacija u
26 Jugoslaviji odlukom Saveta bezbednosti oformljena u februaru 1992.
27 godine?

28 O: Mislite, mirovna operacija UN-a, zato što je bilo i drugih
29
30

1   mirovnih operacija?

2   P: Oprostite, gospodine Theunens, mislim na UN mirovnu operaciju.

3   O: Da, da, mogli biste to tako reći. Hoću reći, ako uzmete da je
4   osnova rezolucija Vijeća sigurnosti 743, onda bi to bilo tačno.

5   P: Vi ste pomenuli da je jedan od zadataka ili ciljeva rasporeda
6   snaga Ujedinjenih nacija, po toj rezoluciji, stvaranje uslova da se
7   postigne mir, radi sveopšteg rešenja jugoslovenske krize. Da li je to
8   tačno?

9   O: Da, tako je, časni Sude. Ali, kada vidim transkript, zapravo
10   razmještaj mirovnih snaga bio je uglavnom u Hrvatskoj. Zapovjedništvo
11   UNPROFOR-a je najprije bilo smješteno u Sarajevu, no nisam siguran da je
12   bilo ikakvog značajnijeg slanja na teren mirovnih snaga UN-a u tom
13   trenutku u drugim republikama bivše Jugoslavije; uglavnom mislim na
14   Sloveniju, odnosno na Srbiju i Crnu Goru.

15   P: Da li je Vanceovim planom, dakle, predviđena mirovna operacija
16   u... UN-a u Jugoslaviji i određeni su svi zadaci koji treba da se ostvare
17   tom prilikom?

18   O: Da, tako je, časni Sude. Vanceov plan, kako sam i spomenuo za
19   vrijeme svojega iskaza, se sastojao od tri faze. I ono što je trebalo
20   postići tokom te tri faze bi se moglo smatrati ciljevima Vanceovog
21   plana, kao i ciljevima koje je trebalo postići nešto kasnije.

22   P: Da li Vam je poznato da je odluka o slanju mirovne misije
23   Ujedinjenih nacija u Jugoslaviju, dakle osnivanju UNPROFOR-a, po tekstu
24   rezolucije, vodila mirnim pregovorima o rješenju jugoslovenske krize bez
25   prejudiciranja njihovog ishoda? Da li se sećate takvog teksta?

26

27

28

29

30

1 O: Da, Vanceov plan spominje, konkretno u vezi s UNPA zonama, da
2 su ti dogovori privremene naravi, te da se namjerava stvoriti uvjete
3 mira i sigurnosti kako bi se omogućilo vođenje pregovora za političko
4 rješenje, te da taj razmještaj snaga na terenu ne prejudicira ishod
5 samih pregovora za sveobuhvatno rješenje.

6 P: S obzirom da Vanceov plan naglašava da ne želi da prejudicira
7 ishod političkih razgovora o sveopštem rešenju krize, da li preuranjeno
8 priznanje Hrvatske i Slovenije od pojedinih država smatrate da
9 prejudicira taj ishod i te pregovore?

10 O: Časni Sude, mislim da je ovo političko pitanje, ali mogao bih
11 sada da kažem da rezolucije Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija koje
12 su usvojene 1992. godine i koje se konkretno tiču situacije u Hrvatskoj
13 naglašavaju teritorijalni integritet Republike Hrvatske.

14 P: Da, gospodine Theunens, ali je mirovna operacija Ujedinjenih
15 nacija bila namenjena Jugoslaviji. A sad se odjednom govori o
16 samostalnoj hrvatskoj državi. Zar to nije prejudiciranje, gospodine
17 Theunens? I od strane čak Saveta bezbednosti?

18 O: Časni Sude, mislim da ja nisam osoba koja može da odgovori na
19 to pitanje. Ja bih mogao da dam lični komentar, ali ne znam u kojoj meri
20 sam ja kvalifikovan da tako uradim. Sve što mogu da kažem je - kao što
21 sam već, uostalom, i rekao - da rezolucije koje se tiču razmeštanja
22 UNPROFOR-a i kasnije rezolucija koja se... odnosno, rezolucije koje se
23 tiču proširenja mandata UNPROFOR-a pominju teritorijalni integritet
24
25
26
27
28
29
30

1   Republike Hrvatske.

2   P: Hvala, gospodine Theunens. Vrat ćemo se na kratko na 83.
3   stranu Vašeg nalaza. Posle citiranja delova direktiva gospodina
4   Kadijevića i naređenja generala Adžića, Vi pod oznakom "paragraf F",
5   paragraf F na 83. strani kažete da: "Instrukcija od preostalog dela
6   Predsedništva SFRJ, Kadijevićeva analiza i Adžićeve naredbe ukazuju da
7   se JNA od oruž... armije SFRJ pretvorila uglavnom u srpske snage, služeći
8   srpskim ciljevima." Da li je to tačno?

9   O: Želeo bih da dodam, časni Sude, da u ovom potparagrafu F se
10   kaže da je, bar u Hrvatskoj, JNA prestala da biva vojska SFRJ, i umesto
11   toga postepeno se razvila u prevashodno srpsku snagu. Mislim da je to
12   važan aspekt ovog zaključka koji izvodim, jer sam se ja bavio samo
13   misijom, odnosno zadatkom i načinom na koji je JNA to sprovodila u
14   Hrvatskoj, a ne u drugim delovima bivše Jugoslavije.

15   P: Da, gospodine Theunens, upravo Vas o tome pitam. Da li nam
16   možete reći kakvim je to srpskim ciljevima služila JNA u Hrvatskoj,
17   pošto ih pominjete?

18   O: Časni Sude, mislim da smo o tome već govorili, ali da ponovim.
19   Vratimo se na Kadijevićevu knjigu. Nema potrebe da detaljno gledamo
20   svaku fazu, ali kad pogledamo sad ovu drugu fazu, on govori - sada ja
21   čitam šta piše na 73. stranici, potparagraf D: "Zadatak JNA je da
22   zaštiti srpski narod u Hrvatskoj na takav način da sve regije gde je
23   srpsko većinsko stanovništvo budu potpuno oslobođene od prisustva
24
25
26
27
28
29
30

1 hrvatske vojske i hrvatskih vlasti." Jasno se tu spominje srpsko
2 stanovništvo. Ali se ne pominje šta se desilo /?će se desiti/ sa
3 nesrbima, jer možda je to izvan opsega moga izvještaja, ali kada kaže
4 Kadijević da regije gde je srpsko većinsko stanovništvo će biti potpuno
5 oslobođene od prisustva hrvatske vojske i hrvatskih vlasti, pitanje koje
6 se onda može postaviti je šta će se desiti sa nesrbima koji žive u tim
7 područjima, a koji žele da ostaju u područjima koje je pod kontrolom
8 hrvatskih vlasti. Kadijević o tome ne govori.

9 Sad možemo nastaviti i pogledajmo sledeće stranice gde Kadijević
10 konkretno govori o zadacima tokom druge faze. On govori o prvom stepenu
11 - o čemu govori na 84. stranici izveštaja engleske verzije, potparagraf
12 D - on kaže, prvi stepen: "Operacije su se prevashodno koncentrisale na
13 taktički važnim protuudarima dok hrvatska agresija ne dođe u potpunosti
14 do kraja, a da se istovremeno intenzivno organizuje i priprema srpski
15 ustanak u Hrvatskoj."

16 A onda, kada pogledamo drugu fazu i drugi stepen druge faze, a to
17 se pominje na 76. stanici engleske verzije mog izveštaja, Kadijević
18 kaže: "Glavni zadaci modifikovanog plana," imamo dva; prvi je "u bliskoj
19 suradnji sa srpskim pobunjenicima, svim srpskim regijama u Hrvatskoj,
20 izuzev onog dela zapadne Slavonije koji je oslobođen" i onda kaže da to
21 otprilike predstavlja jednu trećinu teritorija Republike Hrvatske. A
22 drugi zadatak je "buduća vojska Srpske Krajine je obrazovana tokom
23
24
25
26
27
28
29
30

1 borbi i opremljena od strane JNA sa oružjem i materijalom". Mislim da je
2 Kadijević osoba koja mnogo bolje od mene može da identifikuje koji su
3 bili ti ciljevi, srpski ciljevi koje sam pominjao, to jest pomenuo.

4 P: Dali ste vrlo dugačak odgovor, gospodine Theunens, ali niste
5 odgovorili na moje pitanje. Ja Vas nisam pitao šta general Kadijević
6 kaže o ciljevima JNA, nego o Vašem zaključku na strani 83. da je
7 promjenjena uloga JNA u Hrvatskoj, jer je ona služila srpskim ciljevima.
8 Sad, pošto je to Vaš zaključak, ja pitam: šta su po Vama srpski ciljevi
9 kojima je služila JNA?

10 O: Časni Sude, ukoliko imate osobu koja je na najvišem položaju u
11 zemlji i koja identifikuje detaljno ciljeve koje treba da sledi oružana
12 snaga te zemlje, ko sam ja da sumnjam u te ciljeve, ja mogu samo da
13 ponovim ono što je Kadijević rekao. Zašto bih ja trebao da zaključujem
14 nešto drugo od onoga što je on rekao vrlo jasno, a to takođe piše u
15 naređenjima i izjavama koje su Kadijević i Adžić dali tokom druge
16 polovine 1991. godine? Nema razloga zašto bih ja neke dodatne zaključke
17 izvodio iz toga.

18 P: Gospodine Theunens, ovo je Vaš vojni, dakle ekspertski nalaz.
19 Vi ste pored knjige generala Kadijevića citirali mnogo dokumenata. I na
20 osnovu obrađenog materijala, analize svih dokumenata Vi unosite rečenicu
21 da JNA služi srpskim ciljevima. General Kadijević i general Adžić govore
22 o zaštiti stanovništva. Da li Vi tu vidite razliku?

23 O: Časni Sude, Kadijević i Adžić zaista govore o zaštiti srpskog
24 stanovništva ali i, kao što sam prvo pročitao, Kadijević pominje
25 oslobođenje srpskih regija. Kao takve, srpske regije nisu bile
26 definisane u Hrvatskoj, barem sam ja mogao na osnovu svog istraživanja
27 doći do tog zaključka. Bilo je, naravno, područja gde su Srbi bili u
28
29
30

1 većini, i to već vekovima, u to nema nikakve sumnje, ali bilo je u tim
2 područjima i nesrba. Sad, čitajući Kadijevićevu knjigu, ovde se vidi da
3 oslobađanje tih područja, kao i uklanjanje hrvatske vojske i hrvatskih
4 vlasti, je bio cilj. Mislim da je to očigledno. Organizacija buduće
5 vojske Srpske Krajine je takođe, mislim, jedan od tih ciljeva, i to je
6 jasno. I ne bih zaista ništa mogao da dodam na to.

7 G. MILOVANČEVIĆ: Ja neću dalje insistirati na ovom pitanje, časni
8 Sude, ali smatram da svedok nije odgovorio na pitanje šta su srpski
9 ciljevi. On je govorio o ciljevima oružanih snaga: povlačenje jedinica
10 JNA, deblokada kasarni, zaštita stanovništva, stvaranje oružanih snaga
11 Srpske Krajine. To sve jesu ciljevi JNA, o kojima govori general
12 Kadijević, koji je, uzgred budi rečeno, po jednom roditelju Hrvat. A
13 veštak nam ovde u nalazu govori da je služio srpskim ciljevima. Ja sam
14 zbog toga insistirao na ovim pitanjima. Hvala Vam, nemam daljih pitanja.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Puno Vam hvala, gospodine
16 Milovančeviću. Da li će biti dodatnog ispitivanja?

17 G. MILOVANČEVIĆ: Mislite u odnosu na... na... na ovu temu? Ne, ne,
18 časni Sude, oprostite. Rekô sam samo neću više insistirati na ovom
19 pitanju u pogledu srpskih ciljeva, na to sam mislio. Hvala Vam.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Puno Vam hvala, gospodine
21 Milovančeviću.

22 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, upravo sam dobio informaciju da na
23 e-courtu imamo ovaj dokument Ujedinjenih nacija, 65ter 813. Molim da se
24 prikaže. To je... radi se o onom izveštaju od 11.12.1991. godine. Kada sam
25 u mojoj pređašnjoj konstataciji rekao da imamo tehničkih problema,
26 mislio sam na tehničke probleme Odbrane, a ne da nam Sud nije omogućio

27
28
29
30

1 da to iznesemo. Želeo bih da to bude jasno.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine
3 Milovančeviću, sada Vas bolje razumemo.

4 G. BLACK: [simultani prijevod] Oprostite, časni Sude. Ja nemam
5 prigovor da se pogleda ovaj dokument, ali to povlači za sobom jedno
6 proceduralno pitanje koje treba sada da rešimo. Meni nije bilo poznato
7 da će se ovaj dokument koristiti - to je naš dokument po pravilu 65ter -
8 ali praksa na Sudu je da pre početka unakrsnog ispitivanja nama se
9 dostave dokumenti koje Odbrana namerava da koristi tokom unakrsnog
10 ispitivanja. To mogu da urade posredstvom *e-court* sistema, barem je tako
11 meni rečeno. U ovom slučaju to nije urađeno. Nemamo nikakvog problema sa
12 ovim dokumentom, ali mogu pretpostaviti da će nekada doći do dokumenata
13 koje nisam video i da ću zatražiti da dođe do odgađanja kako bih se
14 pripremio. Ne vidim zašto ovi dokumenti ne bi mogli biti meni konkretno
15 navedeni na početku unakrsnog ispitivanja, a ne ovako jedan po jedan da
16 se oni obelodanjuju, najavljuju tokom unakrsnog ispitivanja.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, da li
18 biste mogli da odgovorite na ovo?

19 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, možda ovakva praksa o kojoj govori
20 uvaženi kolega tužilac postoji u nekim odlukama pojedinih sudskim */sic/*
21 veća, ali lično smatram da takva obaveza za Odbranu predstavlja
22 kompromitovanje unakrsnog ispitivanja, s jedne strane. Tek - da dovršim
23 rečenicu - tek pošto tužilac izvrši glavno ispitivanje Odbrana može biti
24 u situaciji da proceni šta će u unakrsnom ispitivanju od dokumenata

25

26

27

28

29

30

1 koristiti, te ispunjavanje ovakve obaveze unapred mislim da je i teško
2 izvodljivo. Sa druge strane, u ovom konkretnom slučaju radilo se o
3 dokazu Tužilaštva sa 65ter exhibit liste. Mi čak nismo planirali da ovaj
4 dokument uvedemo danas, to se videlo po ovim tehničkim problemima koje
5 smo mi kao Odbrana imali. Ali, s obzirom da je svedok insistirao da bi
6 bilo dobro da vidi taj dokumenat, Odbrana je sad u situaciji da i Sudsko
7 veće i ekspert budu suočeni sa tim dokumentom. Mislim da bi to trebalo
8 prihvatiti.

9 G. BLACK: [simultani prijevod] Samo nešto da razjasnim. Ja neću
10 da kažem da, ukoliko tokom glavnog ispitivanja, a posebno tokom
11 unakrsnog ispitivanja, se pokaže očiglednim da Odbrana mora da se pozove
12 na neke druge dokumente koji nisu bili na spisku, oni svakako to mogu da
13 urade. Ja ne kažem da su njima sada ruke vezane i da ne mogu izaći izvan
14 okvira spiska koji su nam dali. Ja ne ulažem prigovor na neke konkretne
15 dokumente, ali svi ti dokumenti su mogli biti navedeni na početku
16 unakrsnog ispitivanja i, ukoliko mogu biti navedeni, onda mogu i da nam
17 se dostave. Dakle, da nam Odbrana dostavi spisak dokumenata na početku
18 ispitivanja. Čini mi se da je razumno očekivati da oni to učine na
19 početku svog unakrsnog ispitivanja i to je moj zahtev za nadalje.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Black, da li imate
21 neko pravilo Suda na koje se pozivate kada to kažete?

22 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, koliko je meni
23 poznato, ovo ne piše u Pravilniku o postupku i dokazima. Ja se pozivam
24 na vlastito iskustvo u predmetu *Limaj*, koje je završeno prošle godine,
25 kao i na predmet *Brđanin*, koji je završen pre nekoliko godina. Ja ne

26
27
28
29
30

1   znam za neke drugačije slučajeve, ali svakako je bilo i drugih predmeta
2   u kojima ja nisam učestvovao. Ja mogu da pokušam da vidim da li ima neke
3   jurisprudencije u tom smislu, ali mislim da nema nekih pismenih odluka
4   na tu temu.

5   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Black.

6   Gospodine Milovančeviću, da li ima nekih drugih dokumenata koje
7   nameravate da koristite tokom unakrsnog ispitivanja ovog svedoka, a koje
8   niste predočili Tužilaštvu?

9   G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, u ovom trenutku Odbrana ne
10   raspolaže, dakle nema pred sobom nijedan dokumenat koji nije sa liste
11   65ter dokaza, koliko znam u ovom trenutku. Ovo pitanje se tek sada
12   otvara, pa ne bih želeo da dam nepotpun odgovor, ali po mom opštem uvidu
13   u plan unakrsnog ispitivanja mi takvih dokumenata nemamo.

14   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne kakvih dokumenata?

15   G. MILOVANČEVIĆ: Dakle, nemamo dokumenata za sada, nemamo
16   planirano uvođenje dokumenata koji se već ne nalaze na listi 65ter
17   Tužilaštva. Dakle, to su sve dokumenti koji... koje je Tužilaštvo uvelo u
18   svoju listu, a do sada mi nismo imali obavezu, niti je Sudsko veće o
19   tome odlučilo niti je poštovani kolega tužilac to predlagao, da mi imamo
20   obavezu unapred da dostavimo takvu listu.

21   Želeo bih samo još nešto da dodam, ako dopuštate. U slučajevima
22   *Naletelić, Martinović* -

23   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da najpre završimo sa ovim

24
25
26
27
28
29
30

1 pitanjem, pre nego što pređete na sledeću temu. Moje pitanje bi bilo: da
2 li imate bilo kakve druge dokumente, bez obzira odakle potiču, bilo da
3 su sa spiska 65ter ili neki drugi dokumenti? Da li imate, dakle, bilo
4 kakvih dokumenata koje nameravate da ponudite na usvajanje u spis tokom
5 unakrsnog ispitivanja ovog svedoka? Ukoliko ih imate recite "da", ako ih
6 nemate recite "ne". Osim ovog koji –

7 G. MILOVANČEVIĆ: Da, časni Sude. Da, časni Sude.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li možete da Tužilaštvu
9 kažete koji su to dokumenti?

10 G. MILOVANČEVIĆ: Ukoliko Sudsko veće odluči da mi imamo takvu
11 obavezu, mi ćemo to učiniti. Ali bih ukazao na činjenicu da u
12 slučajevima pred ovim Tribunalom: *Naletelić, Martinović*, zatim protiv
13 optuženog Halilovića, zatim u slučaju optuženih za događanja u Vukovaru,
14 zatim u predmetu *Blagojević/Jokić*, nije postojala obaveza Odbrane da
15 unapred Tužilaštvu, pre unakrsnog ispitivanja, dostavlja ovakvu listu.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Gospodin Black nema
17 prigovor da uvrstite, ponudite na usvajanje dokument za koji to
18 nameravate da uradite. Vi se pozivate na predmet i kažete da tamo nije
19 bilo takve obaveze, a on je uputio na predmete gde postojala takva
20 obaveza da spiskovi budu dati. Međutim, gospodin Black takođe kaže da
21 ovaj Sud nema pravilo na osnovu kojeg ste obavezni da to činite. Tako da
22 ja neću doneti sada neku odluku na tu temu, osim ukoliko neka strana ne
23 podnese zahtev da donesem odluku.

24 Izvolite nastavite, gospodine Milovančeviću.

25 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vam, časni Sude. Sa samo jednom kratkom
26 napomenom Odbrane, da će Odbrana nastojati da se u ovome postupku ponaša

27
28
29
30

1 korektno i da nećemo pokušavati da uvažene kolege iz Tužilaštva dovodimo
2 u vremensku iznudicu ili da im pravimo bilo koju vrstu problema. Hvala
3 Vam.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Puno Vam hvala na tome,
5 gospodine Milovančeviću, Pretresno veće Vam se na tome zahvaljuje.

6 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Želite da pređete na drugu
8 temu?

9 G. MILOVANČEVIĆ: Možemo na monitoru dobiti, dakle, ovaj dokumenat
10 koji sam zatražio?

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li tražite da Vam sudski
12 službenici pomognu, gospodine Milovančeviću?

13 G. MILOVANČEVIĆ: Dakle, molio sam službu Sekretarijata da nam
14 65ter exhibit broj 813 prikaže na monitoru.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

16 G. MILOVANČEVIĆ: Molim Vas da celu prvu stranu prikažete na
17 monitoru, tako da ona bude vidljiva.

18 P: Gospodine Theunens, pred Vama se nalazi dokument Saveta
19 bezbednosti S-23280 od 11. decembra 1991. godine i u paragrafima 1, 2...
20 1, 3 i 4, na prvoj strani, da li vidite da Savet bezbednosti govori o
21 mirovnoj operaciji u Jugoslaviji?

22 O: Da, tako i piše na kraju 4. paragrafa, govori se o mogućem
23 uspostavljanju mirovnih operacija Ujedinjenih nacija u Jugoslaviji.

24 P: Hvala, gospodine Theunens.

25 G. MILOVANČEVIĆ: Molio bih Vas da okrenete paragraf, da nam
26
27
28
29
30

1   prikažete paragraf 25, to je strana 8 ovog izveštaja - za Sekretarijat
2   informacija.

3   P: Molio bih Vas, gospodine Theunens, da pročitate ovaj paragraf
4   25.

5   O: Dvadeset peti paragraf: "Prekid vatre koji je na pravim
6   osnovama i efikasan bi dalje omogućio konstruktivne pregovore između
7   predstavnik republika. U tom smislu, konferencija o Jugoslaviji pod
8   predsedavanjem Lorda Carringtona uživa punu podršku Saveta bezbednosti,
9   kao što piše u rezoluciji 713 iz 1991. godine. Konferencija je prekinula
10   rad 5. novembra, premda Lord Carrington je imao nezvanične sednice sa
11   predsednicima šest republika Jugoslavije, 9. decembra. Konferencija,
12   podsećamo, uzima u obzir više stvari, uključujući one koje su navedene u
13   deklaraciji od 12 država članica Evropske zajednice iz Rima 1991. godine
14   (S/23203). I u toj deklaraciji, između ostalog, se kaže da: 'Mogućnost
15   priznavanja nezavisnosti onih republika koje to žele može se ostvariti
16   jedino u okviru opšteg sporazuma.' Konferencija je takođe, uz suglasnost
17   učesnika, odbacila bilo kakve promene spoljnih ili unutrašnjih granica
18   silom. Verujem da bilo kakvo selektivno odstupanje od tih principa bi
19   moglo da predstavlja veliku opasnost, ne samo po republike u
20   Jugoslaviji, već za sve narode i zaista i za održavanje mira i
21   bezbednosti u -"

22   P: Hvala, gospodine Theunens. Uz ovaj izveštaj priložen je aneks
23   4, s obzirom da generalni sekretar Ujedinjenih nacija na kraju ovog
24   pasusa 25, koji ste čitali, kaže da je 10. decembra uputio pismo

25
26
27
28
29
30

1   predsedavajućem evropske... Evropskog saveta gospodinu van den Broeku.

2   G. MILOVANČEVIĆ: Molim da se na monitoru prikaže taj aneks 4,
3   samo momenat -

4   SVJEDOK: [simultani prijevod] Časni Sude, ako mi dopustite. Kada
5   su mi maločas postavljena pitanja o opasnostima koje bi predstavljeno
6   preuranjeno priznavanje nezavisnosti, od mene je zatraženo da pogledam
7   izveštaj, a sada kada vidimo paragraf 24, ovde ne samo da se pominju
8   opasnosti preuranjenog priznanja kao potencijalni uzrok problema u
9   budućnosti, već se govori o promenama unutrašnjih ili spoljnih granica.
10   I mislim da je potrebno da u potpunosti govorimo o ovim pitanjima. U
11   paragrafu 24 generalni sekretar govori o dva principa koja se moraju
12   poštovati: to je princip nepreuranjenog priznanja nezavisnosti i princip
13   da se granice ne mogu menjati, bilo one unutrašnje ili spoljašnje.

14   G. MILOVANČEVIĆ:

15   P: Da li nam možete reći, gospodine Theunens, da li je Republika
16   Hrvatska menjala državne granice Jugoslavije oružanom silom?

17   O: Časni Sude, ovo je opet pitanje koje izlazi izvan okvira mojih
18   kvalifikacija. Ja se mogu samo pozvati na izvještaj koji mi gledamo sad,
19   koji u 24. paragrafu kaže da jedan od dva načela koje treba poštovati je
20   načelo nepovredivosti unutarnjih i vanjskih granica.

21   P: Molim Vas, gospodine Theunens, da na kraju ovog paragrafa 25

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 pročitajte posljednju rečenicu koja u njemu postoji. Posljednju rečenicu
2 paragrafa 25.

3 O: "Upućujem sadašnjem predsjedniku Vijeća ministara Evropske
4 zajednice, ministru vanjskih poslova van den Broeku Kraljevine
5 Nizozemske, tekst ovdje predočen kao dodatak 4 ovome izvještaju."

6 P: Da li je pored ovih upozorenja došlo do priznanja, faktičkog
7 priznanja ovih republika Hrvatske i Slovenije, u januaru 1992. godine?

8 O: Časni Sude, ja mislim da nemam dovoljno općega znanja da bih
9 dao mjerodavnu izjavu o tome da li je došlo do *de facto* priznanja ili
10 bilo kakve druge vrste priznanja.

11 P: Hvala, gospodine Theunens.

12 G. MILOVANČEVIĆ: Predlažem, časni Sude, da se ovaj dokaz uvede
13 kao dokaz Odbrane.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dokument se može usvojiti u
15 spis i zamoliću tajnika da mu odredi broj dokaznog predmeta.

16 TAJNIK: [simultani prijevod] To će biti dokazni predmet 104,
17 časni Sude.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

19 G. MILOVANČEVIĆ:

20 P: Gospodine Theunens, preći ćemo sada na jedno novo poglavlje iz
21 vašeg ekspertskog nalaza. Radi se o temi "Teritorijalna odbrana SAO
22 Krajine", ona počinje na 84. strani Vašeg ekspertskog nalaza.

23 Vi kažete, u paragrafu 1 - predstavlja uvod - da je već pre
24 izbijanja neprijateljstava u Hrvatskoj policija i Teritorijalna odbrana
25 Republike Hrvatske bila podijeljena na hrvatske i na srpske strukture. Da
26 li nam možete reći ko je izvršio tu podjelu?

27

28

29

30

1 O: Časni Sude, možda je stvar u prijevodu, ali ja taj pasus nisam
2 napisao tako kako je izneseno. Ja ću pročitati šta sam ja napisao: "Već
3 prije izbijanja neprijateljstava u Hrvatskoj, policija i Teritorijalna
4 obrana RH postupno su se razdvojile na hrvatsku i srpsku strukturu."
5 Dakle, naglašavam da se radilo o postupnome procesu.

6 Na osnovu dokumenata koje sam ja pregledao, ima nekoliko
7 situacija koje se s jedne strane mogu vidjeti. Dakle, na lokalnoj
8 razini, i to posebice na područjima sa srpskom većinom ili značajnom
9 manjinom, mjesni Srbi su stvorili vlastite strukture, ali ja sam vidio i
10 dokumente, sada ti dokumenti nisu uključeni u izvještaj, da u nekim
11 slučajevima Hrvati kažu da ne žele više biti dijelom Teritorijalne
12 obrane i više ne žele biti dijelom policije, te stvaraju vlastite
13 strukture.

14 Postoje također primjeri da su u Kninu, dakle na razini SAO
15 Krajine, date upute kako bi se formirale lokalne srpske snage
16 Teritorijalne obrane u više područja sa značajnom srpskom manjinom ili,
17 pak, većinom, a to se sve događalo uz pomoć JNA, odnosno, kako smo
18 vidjeli u više primjera, uz pomoć Ministarstva obrane Republike Srbije.
19 To je zapravo proces koji se događa manje ili više negdje između prvog i
20 dvanaestog mjeseca 1991. godine, ali postaje intenzivnijim nakon ljeta
21 1991., i to sam ja nastojao opisati u ovome dijelu svog izvještaja.

22 P: Vi govorite o postepenoj razgradnji Teritorijalne odbrane i
23 policije na hrvatski i srpski deo. Da li su to dva istovremena procesa
24 ili je razgradnja policije počela pre ili je razgradnja Teritorijalne
25 odbrane počela pre? Da li nam možete nešto o tome reći?

26
27
28
29
30

1 O: Časni Sude, ispričavam se, ja nisam promatrao proces koji je
2 doveo do stvaranja lokalne srpske policije, tako da ne mogu stvarno
3 kazati je li Teritorijalna obrana formirana prije policije ili policija
4 prije TO. Iz dokumenta o kojem smo razgovarali za vrijeme mogega iskaza,
5 koji govori o situaciji u Benkovcu - a to je dokument broj 1851 po
6 pravilu 65ter - izgleda da je, barem na području Benkovca, lokalna
7 srpska policija se organizirala nešto ranije nego lokalna srpska
8 Teritorijalna obrana i zbog toga je bila bolje opremljena i bolje
9 ustrojena. Taj dokument 1851 se spominje na vrhu 86. stranice.

10 NEPOZNATI GOVORNIK: Mikrofon, molim.

11 G. MILOVANČEVIĆ:

12 P: U nastavku rečenice u ovom istom paragrafu 1 Vi kažete da su
13 područja gde su lokalni Srbi imali većinu ili značajnu manjinu bila
14 područja gde su oni preuzeli postojeće strukture, i da su ostali lojalni
15 onome što je ostalo od SFRJ i Srbiji. Da li je to tačno, gospodine
16 Theunens?

17 O: Časni Sude, možda se opet radi o prijevodu, no rečenica glasi:
18 "U područjima gdje su lokalni Srbi imali većinu ili značajnu manjinu,
19 preuzeli su postojeće strukture." Barem koliko ja shvaćam, ova rečenica
20 ne sugerira da su na svim prostorima gdje su Srbi imali većinu ili
21 značajnu manjinu Srbi preuzeli vlastite, odnosno postojeće strukture,
22 ili formirali vlastitu Teritorijalnu obranu. Inače, gospodin
23 Milovančević je u pravu u ovome što spominje.

24 P: Vi ste rekli da je taj proces počeo 1991. godine, u januaru
25 1991., otprilike. Pa, o kakvom ostatku Jugoslavije govorite Vi u januaru
26 1991., kada su Hrvatska i Slovenija proglasile otcepljenje tek
27 25.06.1991.?

28
29
30

1 O: Časni Sude, u podnaslovu "Historijka pozadina", dakle ispod
2 naslova "SAO Krajina TO", pa pod točkom A, piše "siječanj do prosinac
3 1991.". Tekst koji slijedi nakon toga se naravno odražava, odnosno
4 odnosi se na čitavo vremensko razdoblje od siječnja do prosinca 1991.,
5 što znači da također uključuje i drugu, odnosno kasniju polovinu 1991.
6 godine.

7 P: Hvala Vam, gospodine Theunens. Vi kažete... šta govorite o
8 ponašanju nesrba u tome periodu, nastavak... rečenica iza ovoga da su Srbi
9 preuzeli postojeće strukture? Kako su se nesrbi ponašali - kako ih Vi
10 naz... Vi ih nazivate nesrbima - kako su se nesrbi ponašali u preuzimanju
11 ovih struktura?

12 O: Časni Sude, na osnovi dokumenta koje sam pogledao, dokumenata
13 koje sam pregledao kako bih pokušao shvatiti i opisati stvaranje lokalne
14 krajiške TO, dakle u SAO Krajini, izgledalo je da su nesrbi u nekim
15 područjima ili otišli ili su bili poticani da odu ili, pak, više nisu
16 priznavali SFRJ i prestali su surađivati sa JNA. Meni je jako teško
17 pokazati neki konkretni dokument ili ukazati na neku konkretnu situaciju
18 koja se odnosi na određeno područje ali, kada pogledamo razne dokumente,
19 a o tome ćemo govoriti kasnije na stranici 85, kada govorim o razvitku
20 događaja, ove stvari koje sam ja spomenuo, dakle, i ono što su činili
21 nesrbi je tu sasvim vidljivo /kako je prevedeno/.

22 P: Da li možemo reći, gospodine Theunens - na osnovu ovoga što
23 ste napisali u ovom prvom paragrafu koji smo sada citirali - da su se u
24 ovom periodu postepeno, u Hrvatskoj, policija i Teritorijalna odbrana
25 razgradili na hrvatski i na srpski deo i da je srpski deo ostao lojalan
26 SFRJ, a da je hrvatski otkazao poslušnost?

27 O: Časni Sude, ja mislim da to ne odražava ono što piše u ovome
28 pasusu. Ono što ja tu kažem ide čak kontra činjenice da je -
29
30

1 P: Izvinite što Vas prekidam. Dakle, ja nisam rekao da ste Vi to
2 rekli u paragrafu, ja sam samo postavio pitanje: da li se može reći -
3 dakle, ja pitam - da li se može reći, na osnovu ovoga što ste govorili,
4 da je bilo ovako, kako sam pitao? Sad, Vi možete odgovoriti sa
5 stanovišta Vašeg materijala kojim raspolazete, Vaše procene. Dakle, ja
6 ne tvrdim da ste Vi ovo što sam Vas pitao napisali ovde, nego ja pitam
7 da li se može izvesti takav zaključak?

8 O: Časni Sude, ja želim da moj odgovor odražava moj izvještaj,
9 što se zasniva na izvorima koje sam pregledavao. Ja mislim da ja to
10 nisam rekao tako kako iznosi gospodin Milovančević. Ja mislim da nisam
11 tako pisao svoj izvještaj jer, kako znamo, Teritorijalna obrana je bila
12 republička institucija i ona je bila odgovorna za više stvari, borbenu
13 spremnost, obuku i s tim vezana pitanja. Bila je odgovorna republičkim
14 vlastima. Tačno je da su oni svi bili potčinjeni Vrhovnoj komandi SFRJ.

15 E sad, Teritorijalna obrana Republike Hrvatske bila je republička
16 organizacija koja je pokrivala čitav teritorij Republike Hrvatske i mi
17 vidimo kako sam ja pokušao i opisati da je došlo do postupnoga
18 razdvajanja, gdje su lokalne srpske strukture osnovane u područjima sa
19 značajnom srpskom prisutnošću. Ove lokalne srpske strukture shvaćaju da
20 ciljevi kojima oni teže su također i ciljevi kojima teži JNA, stoga je
21 sasvim logično da te lokalne srpske strukture ostaju lojalne SFRJ, a da
22 hrvatske strukture radije budu lojalne vladi repu... -

23
24
25
26
27
28
29
30

1 /nedostaje simultani prijevod/
2 ... Sjednica završena u 13.46h.
3 Nastavak zakazan za petak,
4 03.02.2006., u 9.00h.
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

utorak, 31.01. 2006.

Predmet br. IT-95-11-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.